

Godišnji financijski izvještaji ESB-a 2018.

Izvešće o poslovanju	2
Financijski izvještaji ESB-a	23
Bilanca na dan 31. prosinca 2018.	23
Račun dobiti i gubitka za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.	25
Računovodstvene politike	26
Bilješke o bilanci	35
Izvanbilančni instrumenti	53
Bilješke o računu dobiti i gubitka	56
Događaji nakon datuma bilance	64
Izvešće neovisnog revizora	67
Bilješka o raspodjeli dobiti i gubitka	73

Izvešće o poslovanju

1. Svrha izvješća o poslovanju ESB-a

Izvešće o poslovanju sastavni je dio godišnjih financijskih izvještaja ESB-a, kojem je svrha pružanje osnovnih informacija povezanih s financijskim izvještajima.¹ Budući da ESB poduzima aktivnosti i operacije radi ostvarenja svojih ciljeva politike, njegovo financijsko stanje i rezultate treba promatrati u odnosu na mjere politike.

U izvješću o poslovanju govori se o glavnim aktivnostima i operacijama ESB-a te njihovu utjecaju na financijske izvještaje ESB-a. Osim toga, izvješće o poslovanju sadržava analizu glavnih kretanja u bilanci i računu dobiti i gubitka tijekom godine te informacije o financijskim resursima ESB-a. Naposljetku, sadržava i opis okružja rizika u kojem ESB djeluje, odnosno informacije o financijskim i operativnim rizicima kojima je ESB izložen te politikama upravljanja rizicima kojima se služi kako bi te rizike smanjio.

2. Aktivnosti

ESB je dio Eurosustava, čiji je primarni cilj održati stabilnost cijena. Osnovne zadaće ESB-a, kao što je opisano u Statutu ESSB-a², obuhvaćaju provedbu monetarne politike europodručja, obavljanje deviznih transakcija, upravljanje službenim deviznim pričuvama država europodručja i promicanje nesmetanog funkcioniranja platnih sustava.

Osim toga, ESB je odgovoran za učinkovito i dosljedno funkcioniranje jedinstvenog nadzornog mehanizma (SSM) kako bi nadzor banaka bio intruzivan i učinkovit. Na taj način pridonosi sigurnosti i pouzdanosti bankovnog sustava i stabilnosti financijskog sustava.

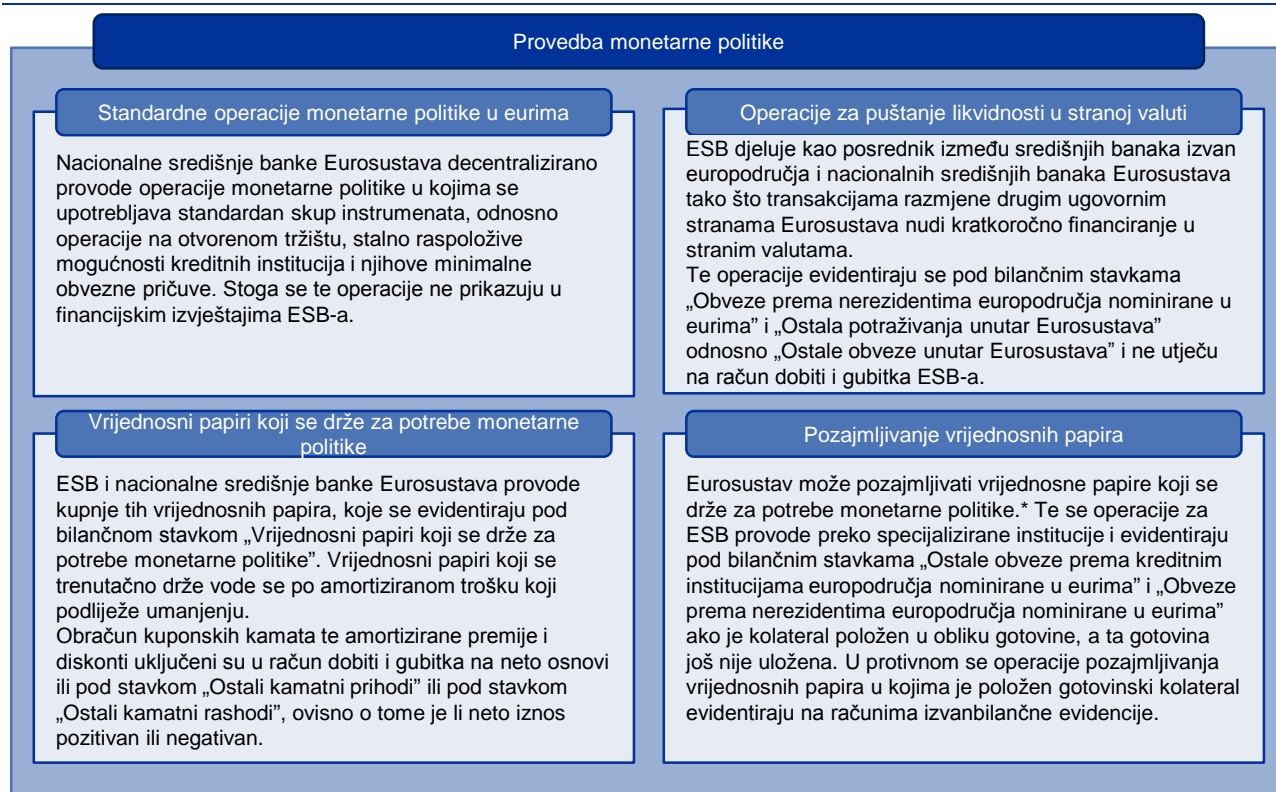
Operacije monetarne politike Eurosustava evidentirane su u financijskim izvještajima ESB-a i nacionalnih središnjih banaka europodručja u skladu s načelom decentralizirane provedbe monetarne politike u Eurosustavu. Slika 1. pruža pregled glavnih operacija i funkcija koje ESB obavlja u provedbi svojih zadaća te njihova utjecaja na financijske izvještaje ESB-a.

¹ Financijski izvještaji obuhvaćaju bilanci, račun dobiti i gubitka te povezane bilješke. Godišnji financijski izvještaji obuhvaćaju financijske izvještaje, izvješće o poslovanju, revizorsko izvješće i bilješku o raspodjeli dobiti i gubitka.

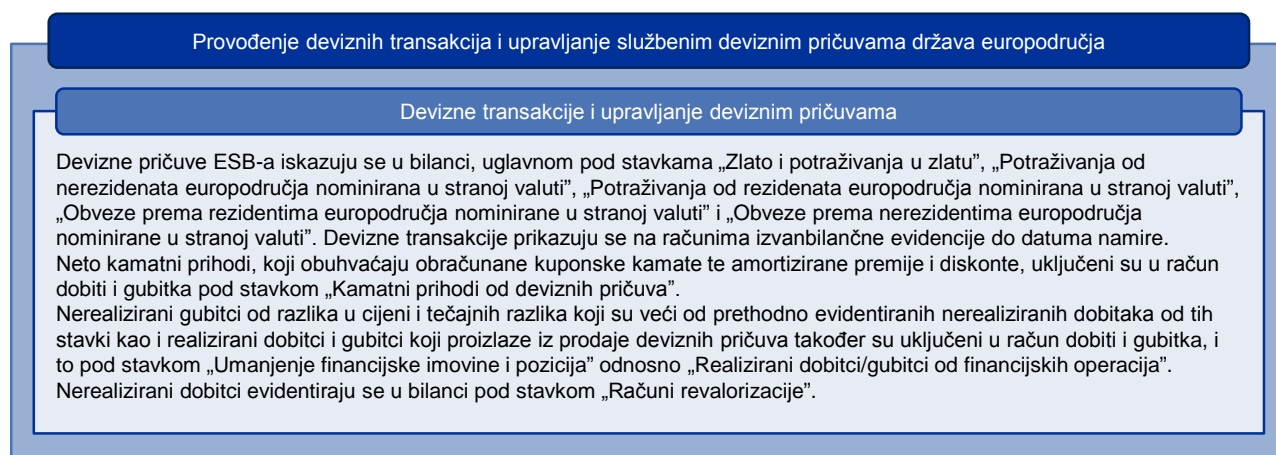
² Protokol o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke.

Slika 1.

Glavne aktivnosti ESB-a i njihov utjecaj na financijske izvještaje

* Dodatne pojedinosti o pozajmljivanju vrijednosnih papira mogu se pronaći na mrežnim stranicama ESB-a.

Promicanje nesmetanog funkcioniranja platnih sustava

Platni sustavi (TARGET 2)

Salda unutar Eurosustava nacionalnih središnjih banaka europodručja prema ESB-u koja proizlaze iz sustava TARGET2* iskazuju se zajedno u bilanci ESB-a kao jedna neto pozicija imovine ili obveza. Remuneracija tih salda uključena je u račun dobiti i gubitka pod stavkama „Ostali kamatni prihodi” i „Ostali kamatni rashodi”.

* Dodatne pojedinosti o sustavu TARGET2 mogu se pronaći na [mrežnim stranicama ESB-a](#).

Doprinos sigurnosti i pouzdanosti bankovnog sustava i stabilnosti financijskog sustava

Nadzor banaka: jedinstveni nadzorni mehanizam

Godišnji rashodi ESB-a povezani s njegovim nadzornim zadaćama nadoknađuju se godišnjim naknadama za nadzor koje se ubiru od nadziranih subjekata. Naknade za nadzor uključene su u račun dobiti i gubitka na poziciji „Neto prihodi od provizija i naknada”.

Osim toga, ESB može izreći administrativne kazne nadziranim subjektima zbog nepridržavanja uredbi EU-a o bonitetnim zahtjevima za banke i nadzornih odluka ESB-a. Prihodi te vrste evidentiraju se u računu dobiti i gubitka na poziciji „Neto prihodi od provizija i naknada”.

Ostalo

Novčanice u optjecaju

ESB-u je dodijeljen udio od 8 % u ukupnoj vrijednosti euronovčanica u optjecaju. Iz toga proizlaze potraživanja od nacionalnih središnjih banaka, koja nose kamatnu stopu koja odgovara stopi na glavne operacije refinanciranja. Te su kamate uključene u račun dobiti i gubitka pod stavkom „Kamatni prihodi koji proizlaze iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava”.

ESB centralno snosi troškove koji proizlaze iz prekograničnog prijevoza euronovčanica između tiskara i nacionalnih središnjih banaka radi dostave novih novčanica kao i između pojedinačnih nacionalnih središnjih banaka radi nadoknade manjkova kod jednih viškom zaliha kod drugih. Ti se troškovi iskazuju u računu dobiti i gubitka na poziciji „Usluge proizvodnje novčanica”.

Portfelj vlastitih sredstava

Portfelj vlastitih sredstava ESB-a prikazuje se u bilanci, uglavnom pod stavkom „Ostala financijska imovina”. Neto kamatni prihodi, koji obuhvaćaju obračunate kuponske kamate te amortizirane premije i diskonte, uključeni su u račun dobiti i gubitka pod stavkama „Ostali kamatni prihodi” i „Ostali kamatni rashodi”. Nerealizirani gubitci od razlika u cijeni koji su veći od prethodno evidentiranih nerealiziranih dobitaka od razlika u cijeni od tih stavki kao i realizirani dobitci i gubitci koji proizlaze iz prodaje vrijednosnih papira također su uključeni u račun dobiti i gubitka, i to pod stavkom „Umanjenje financijske imovine i pozicija” odnosno „Realizirani dobitci/gubitci od financijskih operacija”. Nerealizirani dobitci od razlika u cijeni evidentiraju se u bilanci pod stavkom „Računi revalorizacije”.

3. Financijska kretanja³

3.1. Bilanca

U četvrtom tromjesečju 2014. bilanca ESB-a počela je rasti zbog kupnji vrijednosnih papira u sklopu trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica i programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom. Rast se nastavio sljedećih godina (vidi Grafikon 1.), uglavnom zbog kupnje vrijednosnih papira u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora.

32,9 mlrd. EUR
povećanje ukupne
imovine u 2018.

Ukupna imovina ESB-a povećala se u 2018. za 32,9 mlrd. EUR na 447,1 mlrd. EUR, uglavnom zbog udjela vrijednosnih papira kupljenih u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira⁴. Povećanje je bilo manje nego u 2017. jer je u 2018. smanjen iznos mjesečnih kupnji u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira. Te su kupnje dovele do povećanja stavke „Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike”, dok je gotovinska namira tih kupnji u sustavu TARGET2 dovela do odgovarajućeg povećanja stavke „Obveze unutar Eurosustava”.

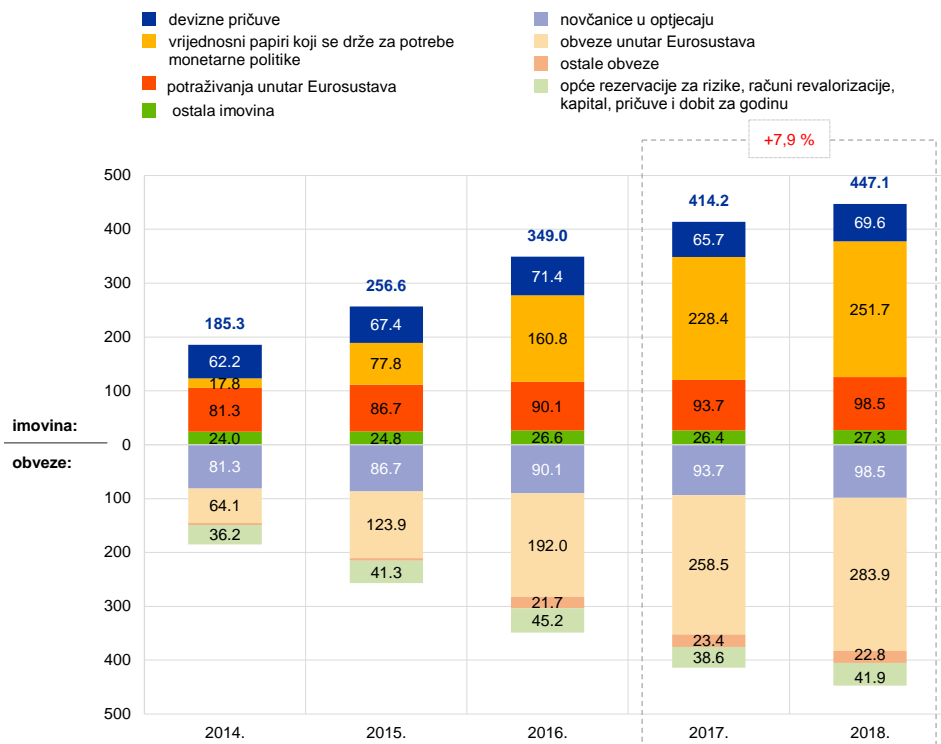
³ U cijelom se dokumentu zbog zaokruživanja može dogoditi da prikazani zbrojevi ne budu u potpunosti točni i da postotci ne izražavaju potpuno točno apsolutne vrijednosti.

⁴ Program kupnje vrijednosnih papira sastoji se od trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica, programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom, programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora i programa kupnje vrijednosnih papira korporativnog sektora. Dodatne pojedinosti o programu kupnje vrijednosnih papira mogu se pronaći na [mrežnim stranicama ESB-a](#).

Grafikon 1.

Glavne sastavnice bilance ESB-a

(mlrd. EUR)

Izvor: ESB

56 %

ukupne imovine su povećanje portfelja vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike

Na kraju 2018. godine 56 % ukupne imovine ESB-a bili su **vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike nominirani u eurima**. Pod tom bilančnom stavkom ESB drži vrijednosne papire kupljene u sklopu programa za tržišta vrijednosnih papira, triju programa kupnje pokrivenih obveznica, programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora.⁵ Kupnje u sklopu trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica, programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora⁶ nastavile su se do kraja 2018., kada je provedba neto kupnji prestala. Kupnje su se provodile u skladu s odlukama Upravnog vijeća o ukupnim mjesečnim kupnjama Eurosustava te unaprijed određenim kriterijima prihvatljivosti. Eurosustav će i dalje u potpunosti reinvestirati glavnice dospjelih vrijednosnih papira kupljenih u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira u skladu s odlukom Upravnog vijeća od 13. prosinca 2018.

23,3 mlrd. EUR

povećanje portfelja vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike

Zbog kupnji se portfelj vrijednosnih papira koje ESB drži za potrebe monetarne politike u 2018. povećao za 23,3 mlrd. EUR na 251,7 mlrd. EUR (vidi Grafikon 2.), pri čemu je povećanje najvećim dijelom rezultat kupnji u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora. Do smanjenja držanja u sklopu prvih dvaju

⁵ ESB ne kupuje vrijednosne papire u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira korporativnog sektora.

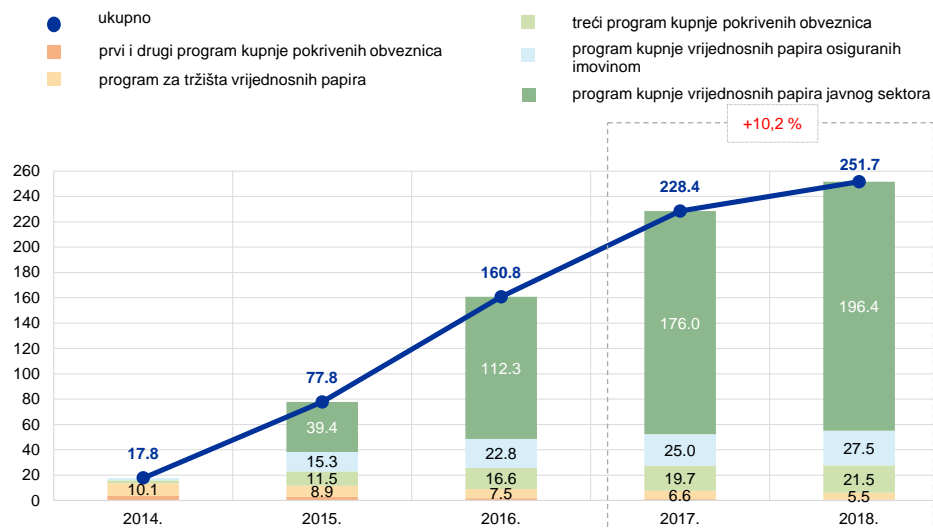
⁶ U 2018. nije bilo kupnji u sklopu prvih dvaju programa kupnje pokrivenih obveznica i programa za tržišta vrijednosnih papira jer su kupnje u sklopu tih programa prestale 2010. odnosno 2012. godine.

programa kupnje pokrivenih obveznica i programa za tržišta vrijednosnih papira došlo je zbog otkupa u ukupnom iznosu od 1,5 mlrd. EUR.

Grafikon 2.

Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike

(mlrd. EUR)

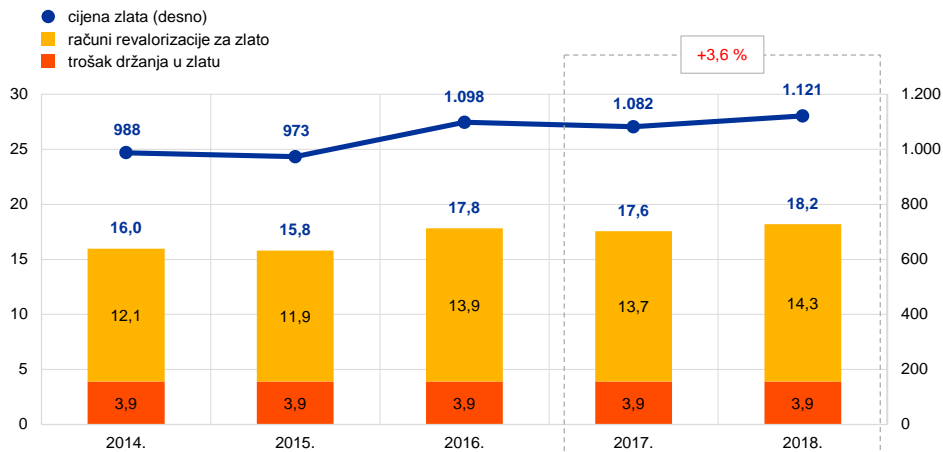
Izvor: ESB

U 2018. ukupna eurska protuvrijednost **deviznih pričuva ESB-a** – koje se sastoje od zlata, posebnih prava vučenja, američkog dolara, japanskog jena i kineskog juana renminbija – povećala se za 3,9 mlrd. EUR na 69,6 mlrd. EUR.

Eurska protuvrijednost zlata i potraživanja u zlatu ESB-a povećala se u 2018. za 0,6 mlrd. EUR na 18,2 mlrd. EUR (vidi Grafikon 3.) zbog povećanja tržišne cijene zlata izražene u eurima, dok se količina zlata u uncama čistog zlata nije mijenjala. To je povećanje prouzročilo i rast stanja na računima revalorizacije ESB-a, koja su se povećala za jednak iznos (vidi odjeljak 3.2.).

Grafikon 3. Zlato i cijene zlata

(lijevo: mlrd. EUR, desno: EUR za XAU)

Izvor: ESB

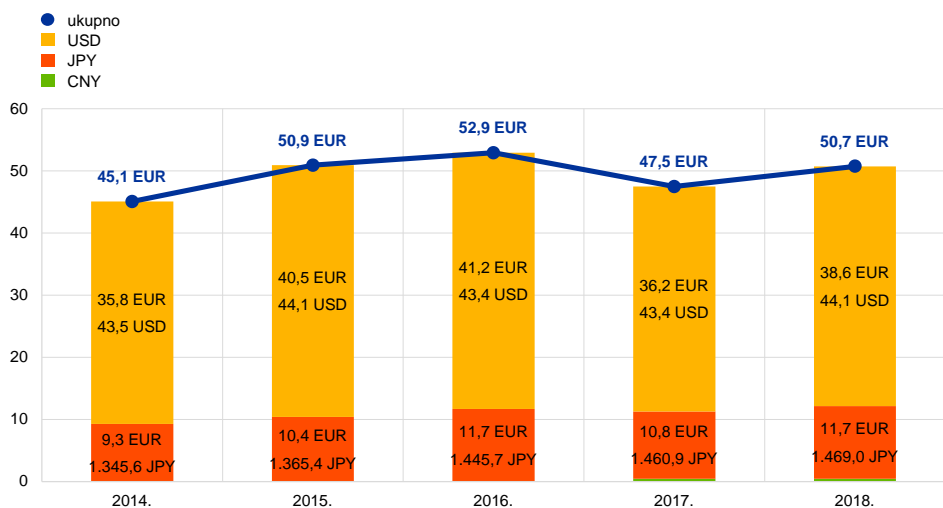

Vrijednost neto deviznih sredstava ESB-a povećala se zbog deprecijacije eura.

Neto devizna sredstva ESB-a⁷ u američkim dolarima, japanskim jenima i kineskim juanima renminbijima povećala su se, izražena u eurima, za 3,2 mlrd. EUR na 50,7 mlrd. EUR (vidi Grafikon 4.), uglavnom zbog deprecijacije eura u odnosu na američki dolar i japanski jen. To se povećanje odrazilo i u višim stanjima na računima revalorizacije ESB-a (vidi odjeljak 3.2.).

Grafikon 4. Devizna sredstva

(mlrd. EUR)

Izvor: ESB

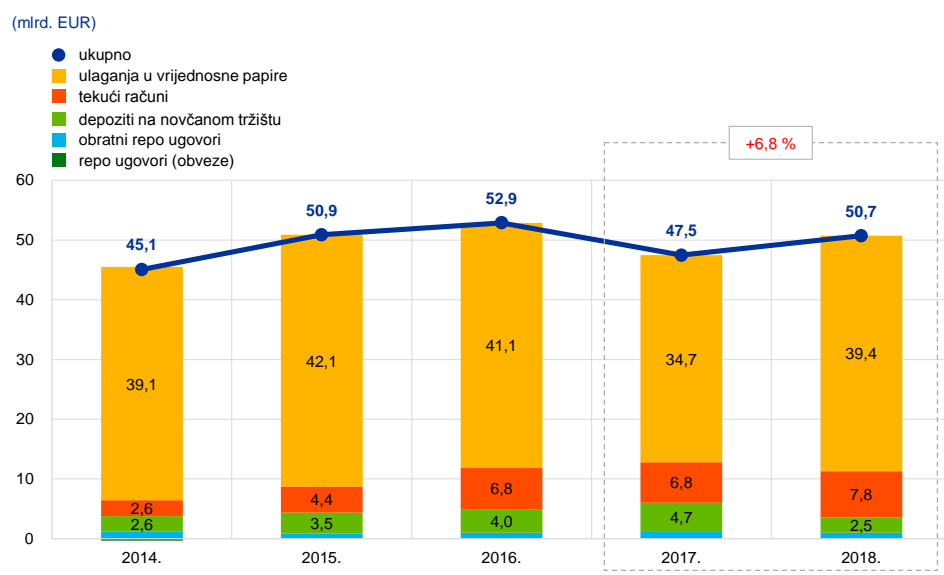
⁷ Ta sredstva sastoje se od imovine uključene u bilančne pozicije „Potraživanja od nerezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti – Salda kod banaka i ulaganja u vrijednosne papire, inozemni krediti i ostala inozemna imovina” i „Potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti”.

Američki dolar bio je i dalje glavna sastavnica deviznih sredstava ESB-a. Na kraju 2018. približno 76 % ukupnih deviznih sredstava ESB-a bilo je u američkim dolarima.

Upravljanje ulaganjem deviznih pričuva u ESB-u ima tri faze. Prvo, upravitelji rizicima u ESB-u izrađuju strateški referentni portfelj, koji odobrava Upravno vijeće. Drugo, upravitelji portfeljima u ESB-u izrađuju taktički referentni portfelj, koji odobrava Izvršni odbor. Treće, dnevne aktivnosti povezane s ulaganjima decentralizirano provode nacionalne središnje banke.

Devizne pričuve ESB-a uglavnom se ulažu u vrijednosne papire i depozite na novčanom tržištu ili se drže na tekućim računima (vidi Grafikon 5.). Vrijednosni papiri u tom portfelju vrednuju se po tržišnim cijenama na kraju godine.

Grafikon 5.
Sastav ulaganja deviznih sredstava

Izvor: ESB

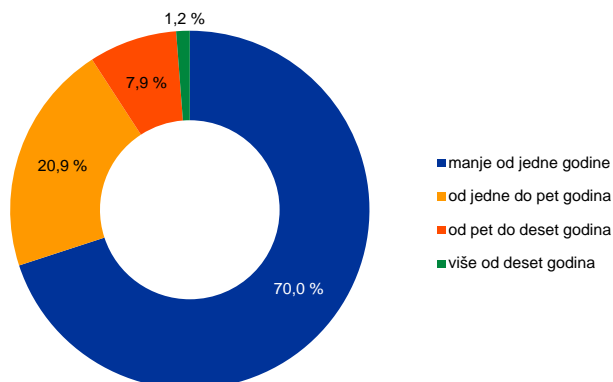

70 %
vrijednosnih papira
nominiranih u stranoj
valuti s dospeljećem
kraćim od jedne godine

Devizne pričuve ESB-a namijenjene su financiranju mogućih intervencija na deviznom tržištu. Iz tog se razloga deviznim pričuvama ESB-a upravlja u skladu s trima ciljevima, a to su likvidnost, sigurnost i prinosi, navedeno redoslijedom važnosti. Taj portfelj stoga se uglavnom sastoji od vrijednosnih papira s kratkim dospeljećima (vidi Grafikon 6.)

Grafikon 6.

Profil dospijeća vrijednosnih papira nominiranih u stranoj valuti

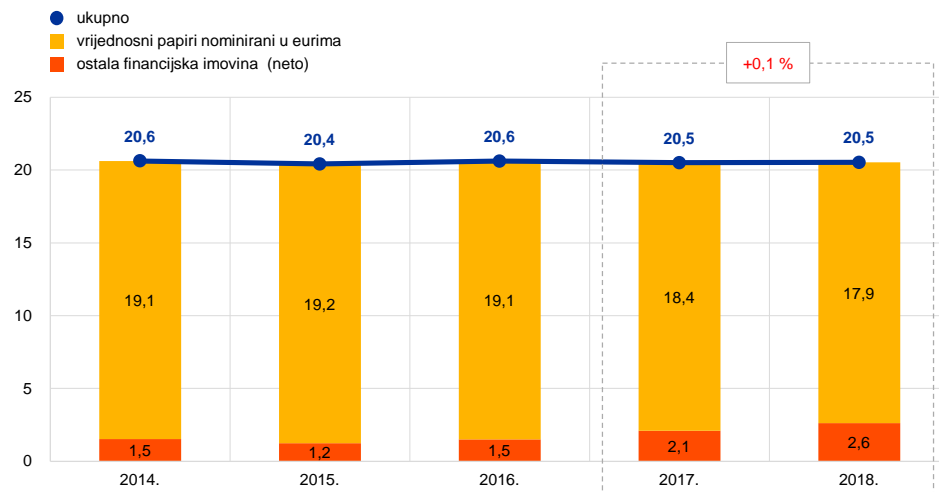
Izvor: ESB

Stanje **portfelja vlastitih sredstava** u 2018. bilo je gotovo nepromijenjeno (vidi Grafikon 7.). Taj portfelj uglavnom se sastoji od vrijednosnih papira nominiranih u eurima koji se vrednuju po tržišnim cijenama na kraju godine.

Grafikon 7.

Portfelj vlastitih sredstava ESB-a

(mld. EUR)

Izvor: ESB

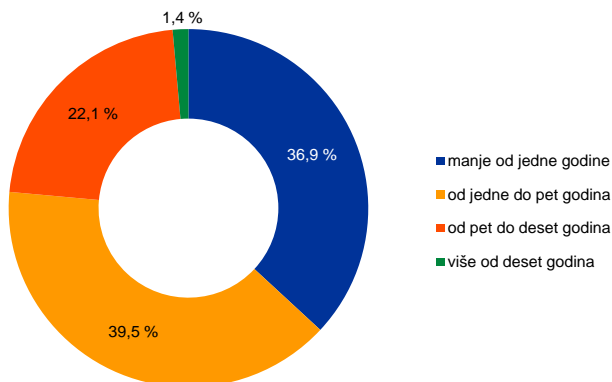
Portfelj vlastitih sredstava ESB-a drži se kao izravna protustavka uplaćenom kapitalu, rezervacijama za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata kao i fondu opće pričuve. Svrha portfelja je osigurati prihode za pokriće dijela operativnih troškova ESB-a nepovezanih s provedbom nadzornih zadaća.⁸ S tim u vezi, cilj je upravljanja portfeljem vlastitih sredstava postići što više prinose, imajući na umu

⁸ Rashodi ESB-a koji proizlaze iz obavljanja nadzornih zadaća nadoknađuju se godišnjim naknadama koje se ubiru od nadziranih subjekata.

određena ograničenja rizika. Rezultat je struktura dospjeća (vidi Grafikon 8.) koja je diverzificiranija od strukture dospjeća portfelja deviznih pričuva.

Grafikon 8.

Profil dospjeća vrijednosnih papira u portfelju vlastitih sredstava ESB-a

Izvor: ESB

3.2. Financijska sredstva

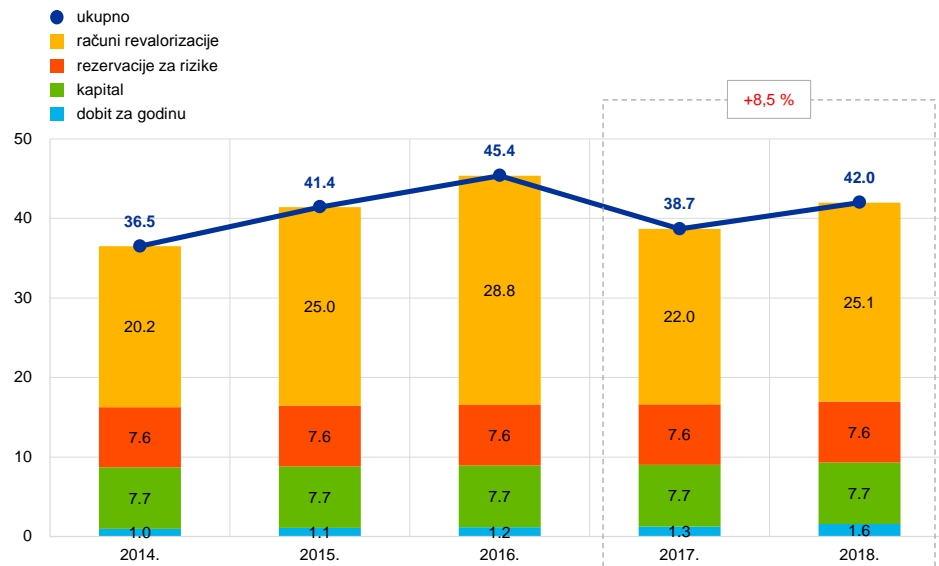

42,0 mlrd. EUR
financijska sredstva
ESB-a

Financijska sredstva ESB-a sastoje se od kapitala, općih rezervacija za rizike, računa revalorizacije i dobiti za godinu. Ta se financijska sredstva (1) ulažu u imovinu od koje se ostvaruju prihodi i/ili (2) upotrebljavaju za izravno nadomještanje gubitaka nastalih zbog ostvarenja financijskih rizika. **Financijska sredstva ESB-a** iznosila su 31. prosinca 2018. ukupno 42,0 mlrd. EUR (vidi Grafikon 9.). Povećanje od 3,3 mlrd. EUR u odnosu na 2017. prouzročilo je u prvom redu povećanje stanja na računima revalorizacije do kojeg je došlo zbog deprecijacije eura.

Grafikon 9. Financijska sredstva ESB-a

(mlrd. EUR)

Izvor: ESB

Napomena: Stavka „Računi revalorizacije” uključuje ukupne revalorizacijske prihode od zlata, stranih valuta i vrijednosnih papira, ali ne uključuje račun revalorizacije za primanja nakon prestanka zaposlenja.

5 %
deprecijacija eura u odnosu na američki dolar u 2018.

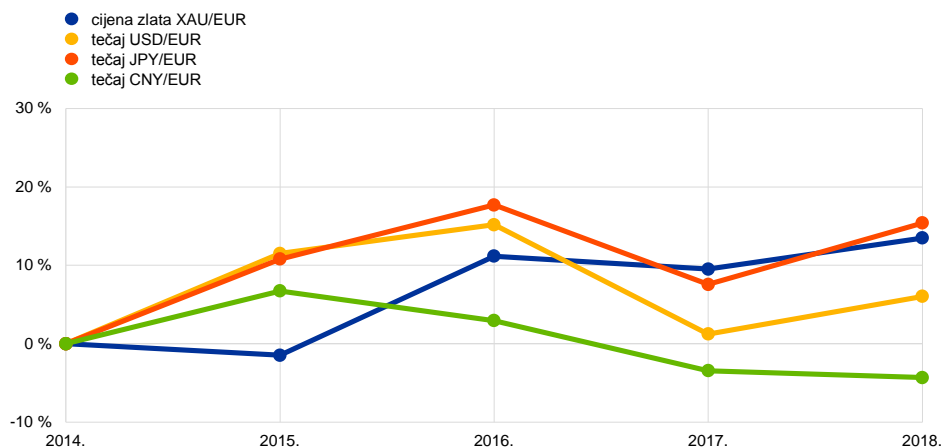
Nerealizirani dobitci od zlata, stranih valuta i vrijednosnih papira koji podliježu revalorizaciji cijena ne priznaju se kao prihodi u računu dobiti i gubitka, već se evidentiraju izravno na **računima revalorizacije** koji se prikazuju na strani obveza u bilanci ESB-a. Salda na tim računima mogu se upotrijebiti za apsorpciju utjecaja eventualnih budućih nepovoljnih kretanja odgovarajućih cijena i/ili tečajeva te stoga jačaju otpornost ESB-a na povezane rizike. Stanje na računima revalorizacije za zlato, strane valute i vrijednosne papire⁹ povećalo se u 2018. za 3,0 mlrd. EUR na 25,1 mlrd. EUR, uglavnom zbog deprecijacije eura u odnosu na američki dolar, japanski jen i zlato (vidi Grafikon 10.).

⁹ Bilančna stavka „Računi revalorizacije” uključuje i revalorizirane vrijednosti u odnosu na primanja nakon prestanka zaposlenja.

Grafikon 10.

Glavni devizni tečajevi i cijene zlata u razdoblju od 2014. do 2018.

(postotne promjene u odnosu na 2014., podatci na kraju godine)

Izvor: ESB

Dobit koja se ostvari od imovine i obveza ESB-a u određenoj financijskoj godini može se upotrijebiti za apsorpciju mogućih gubitaka iz te godine. U 2018. je **dobit ESB-a** iznosila 1,6 mlrd. EUR, što je 0,3 mlrd. EUR više nego u 2017.

Opće rezervacije za rizike na najvišoj su dopuštenoj razini.

S obzirom na izloženost financijskim rizicima (vidi odjeljak 4.1.), ESB održava **rezervacije za tečajni (valutni), kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata (robni rizik)**. Visina tih rezervacija svake se godine revidira uzimajući u obzir cijeli niz čimbenika, uključujući razinu udjela rizične imovine, predviđene rezultate za sljedeću godinu i procjenu rizika. Rezervacije za rizike, zajedno sa svim iznosima koji se drže u fondu opće pričuve ESB-a, ne smiju prelaziti vrijednost kapitala koji su uplatile nacionalne središnje banke europodručja. Od 2015. te su rezervacije na najvišoj dopuštenoj razini i iznose 7,6 mlrd. EUR.

Vrijednost **kapitala ESB-a** koji su uplatile nacionalne središnje banke europodručja i nacionalne središnje banke izvan europodručja bila je nepromijenjena u odnosu na kraj 2017. i 31. prosinca 2018. iznosila je 7,7 mlrd. EUR. U 2019. će se promijeniti udjeli nacionalnih središnjih banaka u kapitalu ESB-a, prvo zbog redovite petogodišnje prilagodbe ključa kapitala ESB-a te drugo zbog očekivanog¹⁰ izlaska Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije u 2019. i posljedičnog izlaska središnje banke Bank of England iz Europskog sustava središnjih banaka (ESSB).

3.3. Račun dobiti i gubitka

U razdoblju od 2014. do 2018. dobit ESB-a postupno se povećala s približno 1,0 mlrd. EUR na približno 1,6 mlrd. EUR (vidi Grafikon 11.), uglavnom zbog većih kamatnih prihoda od deviznih pričuva i vrijednosnih papira koji se drže za potrebe

¹⁰ Na temelju očekivanja na dan kada je Izvršni odbor dopustio podnošenje godišnjih financijskih izvještaja ESB-a za 2018. Upravnom vijeću na odobrenje.

1.575 mil. EUR
dobit ESB-a u 2018.

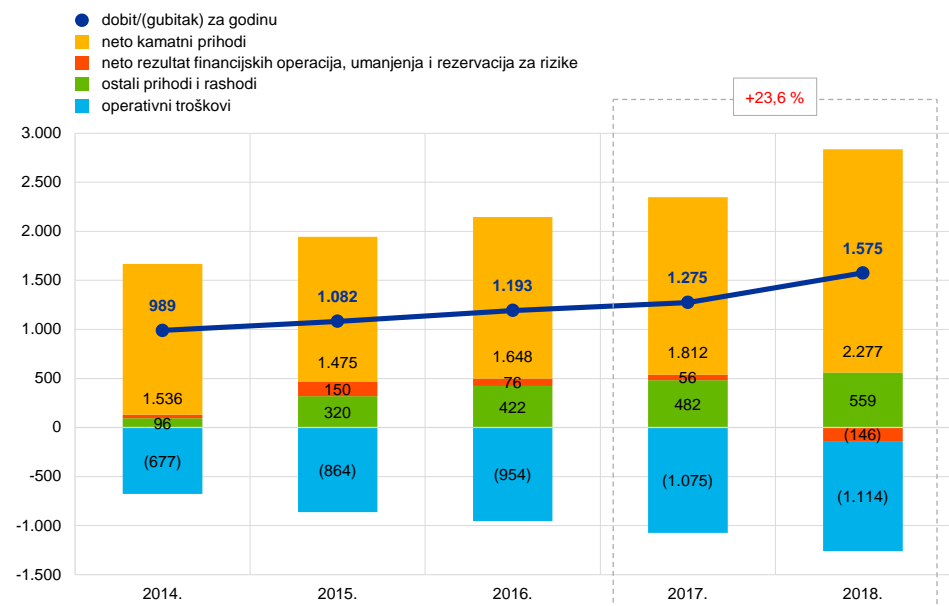
monetarne politike, čime je više nego nadomješteno smanjenje kamatnih prihoda od novčanica u optjecaju¹¹ i portfelja vlastitih sredstava.

U 2018. je **dobit ESB-a** iznosila 1.575 mil. EUR (2017.: 1.275 mil. EUR). Povećanje od 301 mil. EUR u odnosu na 2017. uglavnom je rezultat povećanja neto kamatnih prihoda.

Grafikon 11.

Glavne sastavnice računa dobiti i gubitka ESB-a

(mil. EUR)

Izvor: ESB

Napomena: „Ostali prihodi i rashodi” su „Neto prihodi/rashodi od naknada i provizija”, „Prihodi od dionica i sudjelujućih udjela”, „Ostali prihodi” i „Ostali troškovi”.

povećanje prihoda od deviznih pričuva i od vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike

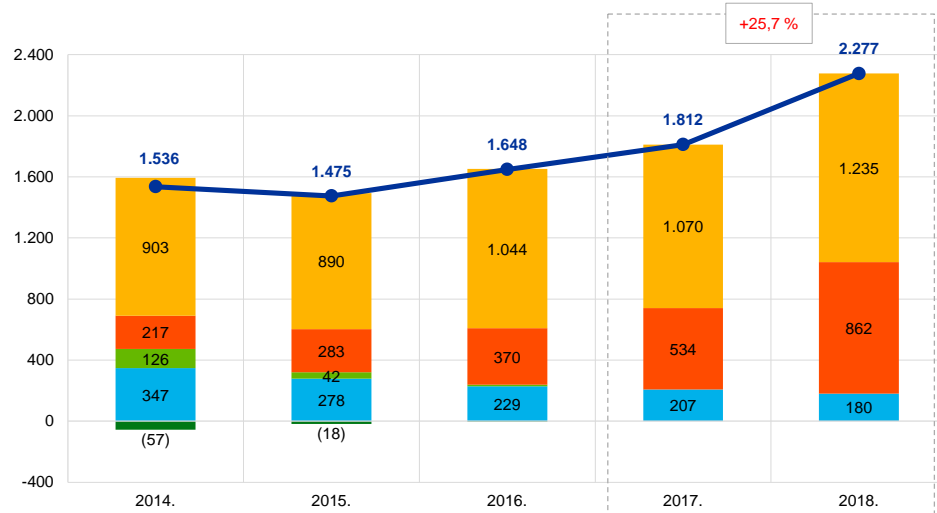
Neto kamatni prihodi ESB-a povećali su se za 465 mil. EUR na 2.277 mil. EUR (vidi Grafikon 12.), uglavnom zbog većih kamatnih prihoda od deviznih pričuva i od vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike.

¹¹ Prihodi ESB-a od euronovčanica u optjecaju sastoje se od kamatnih prihoda koji su proizašli iz remuneracije njegovih potraživanja od nacionalnih središnjih banaka unutar Eurosustava povezanih s njegovim udjelom od 8 % u ukupnoj vrijednosti euronovčanica u optjecaju.

Grafikon 12. Neto kamatni prihodi

(mil. EUR)

- neto kamatni prihodi
- neto kamatni prihodi od vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike
- neto kamatni prihodi od deviznih pričuva
- kamatni prihodi koji proizlaze iz raspodjele euronovčanica
- neto ostali kamatni prihodi
- remuneracija potraživanja nacionalnih središnjih banaka s osnove prenesenih deviznih pričuva

Izvor: ESB

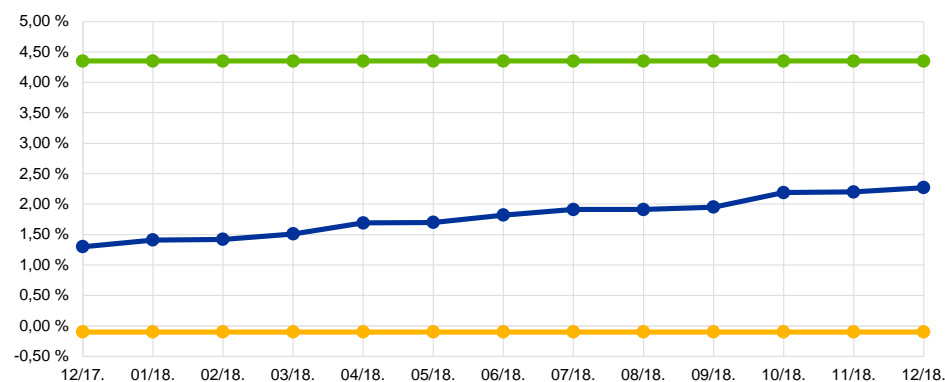
povećanje kamatnih prihoda od deviznih pričuva, uglavnom zbog većih prinosa u američkim dolarima

Neto kamatni prihodi od deviznih pričuva povećali su se za 327 mil. EUR na 862 mil. EUR, uglavnom zbog većih kamatnih prihoda od vrijednosnih papira nominiranih u američkim dolarima, a to povećanje prouzročio je rast prinosa na te vrijednosne papire, posebno one s kratkim dospeljima (vidi Grafikon 13.).

Grafikon 13. Ključna kamatna stopa

(postotci na godišnjoj razini, podatci na kraju mjeseca)

- efektivna ključna kamatna stopa Feda
- ključna kamatna stopa japanske središnje banke
- osnovna stopa kineske središnje banke

Izvori: Sustav federalnih rezervi SAD-a, japanska središnja banka i kineska središnja banka

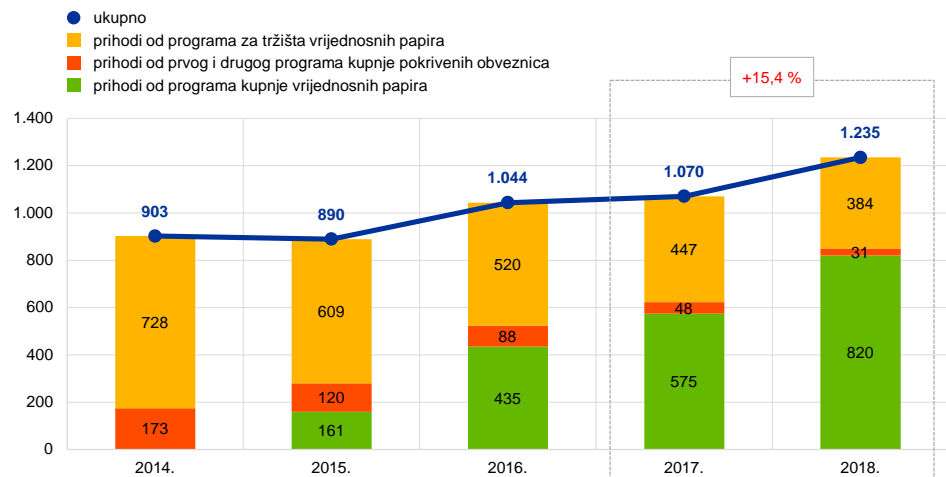
Povećanje prihoda od programa kupnje vrijednosnih papira dijelom je nadomjestilo smanjenje prihoda od prekinutih programa.

Neto kamatni prihodi od vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike u 2018. su iznosili 1.235 mil. EUR, što je povećanje od 164 mil. EUR u odnosu na 2017. (vidi Grafikon 14.). Neto kamatni prihodi od vrijednosnih papira kupljenih u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira povećali su se za 245 mil. EUR na 820 mil. EUR zbog veće količine tih vrijednosnih papira (vidi Grafikon 2.) i zbog porasta prinosa na vrijednosne papire stečene tijekom godine u odnosu na povijesni prinos u tom portfelju. Prinosi na državne obveznice europodručja tijekom 2018. u prosjeku su i dalje bili niski (vidi Grafikon 15.). Povećanje neto kamatnih prihoda od vrijednosnih papira kupljenih u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira više je nego nadomjestilo smanjenje neto kamatnih prihoda od portfelja programa za tržišta vrijednosnih papira te portfelja prvog i drugog programa kupnje pokrivenih obveznica, koji su se smanjili za 81 mil. EUR na 415 mil. EUR jer se zbog dospjeća vrijednosnih papira smanjila veličina portfelja. U 2018. je od vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike ostvareno približno 54 % ukupnih neto kamatnih prihoda ESB-a.

Grafikon 14.

Neto kamatni prihodi od vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike

(mil. EUR)

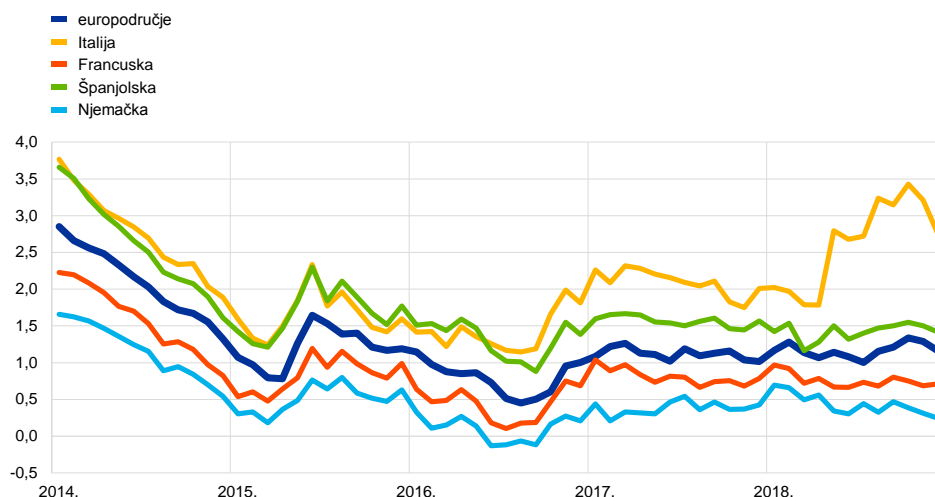

Izvor: ESB

Grafikon 15.

Prinosi na desetogodišnje državne obveznice

(postotci na godišnjoj razini, podatci na kraju mjeseca)

Izvor: ESB

0,0 %

kamatna stopa na glavne operacije refinanciranja u 2018.

I **kamatni prihodi od udjela ESB-a u ukupnom broju euronovčanica u optjecaju** i **kamatni rashodi povezani s remuneracijom potraživanja nacionalnih središnjih banaka s osnove prenesenih deviznih pričuva** iznosili su nula zbog kamatne stope od 0 % koju Eurosustav upotrebljava u glavnim operacijama refinanciranja.

Neto ostali kamatni prihodi smanjili su se, i to uglavnom zbog nižih kamatnih prihoda od portfelja vlastitih sredstava u okruženju niskih prinosa u europodručju.

Na neto rezultat finansijskih operacija i umanjenja vrijednosti uglavnom je utjecala promjena prinosa u američkim dolarima.

Neto rezultat finansijskih operacija i umanjenja vrijednosti finansijske imovine bio je gubitak od 146 mil. EUR (vidi Grafikon 16.). Taj rezultat bio je 202 mil. EUR manji nego u 2017., uglavnom zbog smanjenja realiziranih rezultata koji proizlaze iz razlika u cijeni i tečajnih razlika.

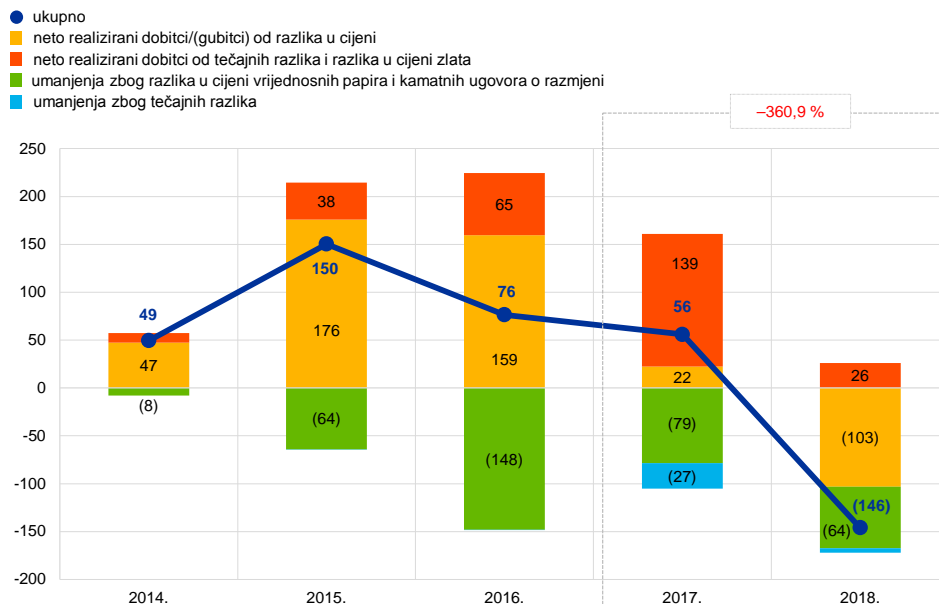
U 2018. je nastao neto realizirani gubitak od razlika u cijeni vrijednosnih papira, i to uglavnom zbog razlika u cijeni vrijednosnih papira nominiranih u američkim dolarima jer je na njihovu tržišnu vrijednost nepovoljno utjecao rast prinosa na obveznice u američkim dolarima.

Do smanjenja neto realiziranih dobitaka od tečajnih razlika i razlika u cijeni zlata došlo je zbog toga što su realizirani dobitci od tečajnih razlika u 2017. bili viši od uobičajenih kao posljedica jednokratne prodaje američkih dolara radi financiranja stvaranja portfelja u juanima renminbijima.

Grafikon 16.

Realizirani rezultati i umanjenja vrijednosti

(mil. EUR)

Izvor: ESB

518 mil. EUR

naknade koje je ESB naplatio za obavljanje nadzornih zadaća

Ukupni operativni troškovi ESB-a, uključujući amortizaciju i usluge proizvodnje novčanica, povećali su se za 40 mil. EUR na 1.114 mil. EUR (vidi Grafikon 17.). Povećanje u odnosu na 2017. odnosi se na administrativne troškove, i to osobito na (1) potporu vanjskih savjetnika u provedbi sveobuhvatnih procjena i njihov doprinos EBA-inu testiranju na stres te (2) informacijsku tehnologiju. Ono se uglavnom može pripisati nadzoru banaka, kao što se vidi u donjem grafikonu. Troškovi povezani s nadzorom banaka u potpunosti se nadoknađuju naknadama koje se ubiru od nadziranih subjekata¹². Povećanje administrativnih troškova djelomično je neutralizirano smanjenjem troškova za zaposlenike, do kojeg je došlo uglavnom zbog manjih rashoda povezanih s primanjima nakon prestanka zaposlenja, ostalim dugoročnim primanjima i otpremninama, koji su u 2017. uključivali jednokratni trošak povezan s uvođenjem privremenog programa potpore promjeni u karijeri (CTS)¹³.

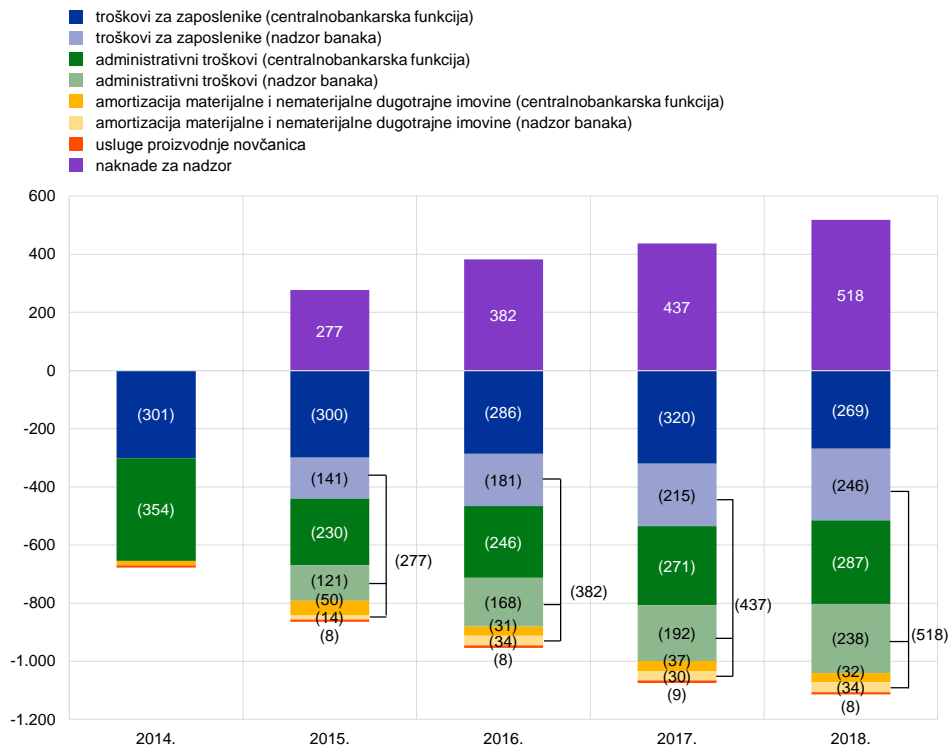
¹² Naknade za nadzor uključene su u stavku „Ostali prihodi i rashodi” (vidi Grafikon 11.).

¹³ Privremeni program uveden je radi potpore zaposlenicima koji započinju karijeru izvan ESB-a.

Grafikon 17.

Operativni troškovi i naknade za nadzor

(mil. EUR)

Izvor: ESB

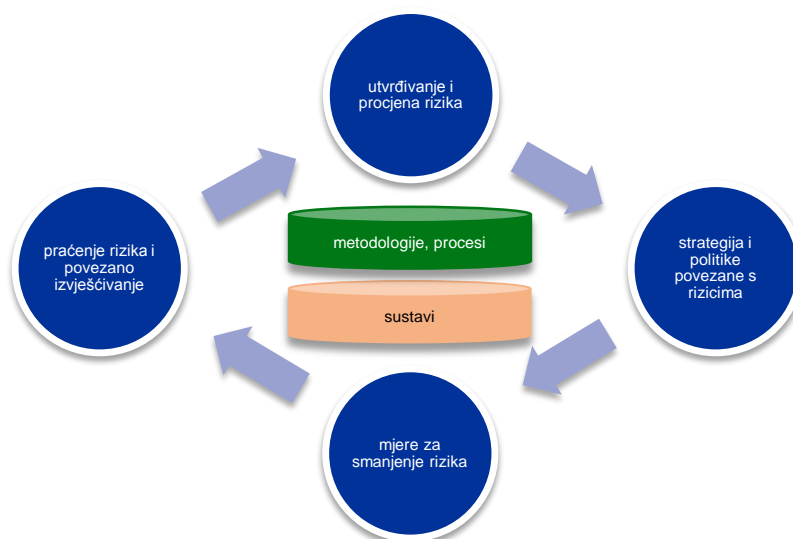
Napomena: Operativni troškovi dijele se na troškove centralnobankarske funkcije i troškove nadzora banaka. Troškovi usluga koje pružaju ESB-ova poslovna područja za potporu dijele se u te dvije kategorije. Postojeća ESB-ova poslovna područja za potporu pružaju usluge povezane s upravljanjem poslovnim prostorom, upravljanjem ljudskim potencijalima, općim poslovima, proračunom i kontrolingom, računovodstvom, pravnim poslovima, odnosima s javnošću i prevodjenjem, unutarnjom revizijom, statistikom i informacijskom tehnologijom.

4. Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima ključan je dio aktivnosti ESB-a i provodi se stalnim (1) utvrđivanjem i procjenom rizika, (2) preispitivanjem strategije i politika povezanih s rizicima, (3) poduzimanjem mjera za smanjenje rizika te (4) praćenjem rizika i povezanim izvješćivanjem. Sve te aktivnosti podupiru učinkovite metodologije, procesi i sustavi.

Slika 2.

Ciklus upravljanja rizicima

ESB je izložen i financijskim i operativnim rizicima. Nastavak izvješća sadržava pregled tih rizika, njihovih izvora i okvira za kontrolu rizika koji se primjenjuju.

4.1. Financijski rizici

Izvršni odbor predlaže politike i postupke kojima se osigurava primjerena razina zaštite od rizika.

Financijski rizici proizlaze iz ESB-ovih temeljnih aktivnosti i izloženosti.

ESB se oslanja na vlastite tehnike procjene rizika.

Izvršni odbor predlaže politike i postupke kojima se osigurava primjerena razina zaštite od financijskih rizika kojima je ESB izložen.

Odbor za upravljanje rizicima, koji se sastoji od stručnjaka iz središnjih banaka Eurosustava, pridonosi, među ostalim, praćenju i mjerenju financijskih rizika povezanih s bilancom Eurosustava, izvješćivanju o njima te određivanju i preispitivanju povezanih metodologija i okvira. Na taj način Odbor pomaže tijelima nadležnim za odlučivanje u osiguravanju odgovarajuće razine zaštite za Eurosustav.

Financijski rizici proizlaze iz temeljnih aktivnosti ESB-a i s njima povezanih izloženosti.

Okviri za kontrolu rizika i ograničenja kojima se ESB služi za upravljanje svojim profilom rizika razlikuju se od jedne do druge vrste operacija, ovisno o politikama ili ciljevima ulaganja za različite portfelje i značajkama rizika odnosno imovine.

U praćenju i procjeni tih rizika ESB se oslanja na vlastite tehnike procjene rizika,

koje se temelje na jedinstvenom okviru za simulaciju tržišnog i kreditnog rizika. Ključni koncepti, tehnike i pretpostavke modeliranja na kojima se zasnivaju mjere rizika oslanjaju se na sektorske norme i raspoložive tržišne podatke. Rizici se obično kvantificiraju po očekivanom manjku (ES)¹⁴, koji se procjenjuje za jednogodišnje razdoblje uz razinu pouzdanosti od 99 %. Za izračun rizika

¹⁴ Očekivani manjak definira se kao prosječni gubitak ponderiran vjerojatnošću koji se pojavljuje u najgorih (1 – p) % scenarija, pri čemu „p” označava razinu pouzdanosti.

upotrebljavaju se dva pristupa: (1) računovodstveni pristup, prema kojem se računi revalorizacije ESB-a uzimaju u obzir kao zaštitni sloj pri procjeni rizika i koji je u skladu sa svim primjenjivim računovodstvenim pravilima i (2) financijski pristup, prema kojem se računi revalorizacije ne uzimaju u obzir kao zaštitni sloj pri procjeni rizika. Osim toga, kako bi imao potpunu sliku o rizicima, ESB računa druge mjere rizika za više razina pouzdanosti, provodi analize osjetljivosti i stresnih scenarija te sastavlja dugoročnije projekcije izloženosti i prihoda.¹⁵

9,2 mlrd. EUR

ukupan rizik u 2018.
(računovodstveni pristup
uz razinu pouzdanosti od
99 %)

Ukupni rizici ESB-a smanjili su se tijekom 2018. Ukupni financijski rizici za sve portfelje ESB-a zajedno, mjereni očekivanim manjkom uz razinu pouzdanosti od 99 % tijekom razdoblja od jedne godine u skladu s računovodstvenim pristupom, 31. prosinca 2018. iznosili su 9,2 mlrd. EUR, što je 1,4 mlrd. EUR manje od rizika procijenjenih 31. prosinca 2017. Do smanjenja je došlo zbog poboljšane kreditne kvalitete vrijednosnih papira koji se drže u portfeljima ESB-a.

kreditni rizik

Kreditni rizik proizlazi iz portfelja koje ESB drži za potrebe monetarne politike, portfelja vlastitih sredstava nominiranog u eurima i deviznih pričuva.

Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike vrednuju se po amortiziranom trošku koji podliježe umanjenju, zbog čega, ako nema prodaja, nisu podložni promjenama cijena povezanim s migracijom kredita, ali su podložni riziku nepodmirenja kreditnih obveza. Vlastita sredstva nominirana u eurima i devizne pričuve vrednuju se po tržišnim cijenama i stoga su podložni kreditnom migracijskom riziku i riziku nepodmirenja kreditnih obveza. Kreditni rizik smanjio se u odnosu na prošlu godinu zbog poboljšanja kreditnog rejtinga nekoliko europskih država.

Kreditni rizik smanjuje se prije svega primjenom kriterija prihvatljivosti, postupcima dubinske analize i graničnim vrijednostima koje se razlikuju od portfelja do portfelja.

valutni i robni rizik

Valutni i robni rizik povezani su s deviznim pričuvama i zlatom ESB-a.

Uglavnom su ostali nepromijenjeni u odnosu na prethodnu godinu.

Imajući u vidu ulogu te imovine u svojoj politici, ESB se ne nastoji zaštititi od povezanog valutnog i robnog rizika. Umjesto toga, ti se rizici smanjuju postojanjem računa revalorizacije i diverzifikacijom sredstava po različitim valutama i u zlatu.

kamatni rizik

Devizne pričuve ESB-a i njegova vlastita sredstva nominirana u eurima uglavnom se ulažu u vrijednosne papire s fiksnim prinosom i podložni su tržišnom riziku koji proizlazi iz kamatnog rizika jer se vrednuju po tržišnim cijenama.

Devizne pričuve ESB-a uglavnom se ulažu u vrijednosne papire s relativno kratkim dospeljima (vidi Grafikon 6. u odjeljku 3.1.), dok vrijednosni papiri u portfelju vlastitih sredstava obično imaju duža dospeljeca (vidi Grafikon 8. u odjeljku 3.1.). Ta je sastavnica rizika, mjerena računovodstvenim pristupom, bila nepromijenjena u odnosu na 2017.

Tržišni rizik koji proizlazi iz kamatnog rizika i kojem je ESB izložen smanjuje se politikama raspodjele imovine i računima revalorizacije.

¹⁵ Dodatne pojedinosti o pristupu modeliranju rizika mogu se pronaći u publikaciji pod naslovom „The financial risk management of the Eurosystem’s monetary policy operations”, ESB, srpanj 2015.

ESB je izložen i kamatnom riziku koji proizlazi iz neusklađenosti između kamata na imovinu koje zarađuje i kamata koje plaća za obveze, što utječe na njegove neto kamatne prihode. Taj rizik nije izravno povezan ni s jednim određenim portfeljem, već sa strukturom bilance ESB-a u cjelini, a osobito s neusklađenošću dospjeća i prinosa između imovine i obveza. Prati se provođenjem prospektivne analize ESB-ove profitabilnosti, koja pokazuje kako se očekuje da će ESB sljedećih godina i dalje ostvarivati neto kamatne prihode, unatoč tomu što se u njegovoj bilanci nalazi sve veći udjel imovine povezane s monetarnom politikom koja ima niske prinose i dugo dospijeće.

Tom vrstom rizika upravlja se politikama raspodjele imovine, a dodatno ga smanjuje postojanje neremuneriranih obveza u bilanci ESB-a.

4.2. Operativni rizik

Upravljanje operativnim rizikom¹⁶ u ESB-u obuhvaća sve **nefinancijske rizike**.

Upravljanje operativnim rizikom sastavni je dio upravljačkog postupka i postupka upravljanja rizicima.

Za politiku i okvir ESB-a za upravljanje operativnim rizikom odgovoran je Izvršni odbor, koji ih odobrava. Odbor za operativni rizik podupire Izvršni odbor u nadziranju upravljanja operativnim rizicima. **Upravljanje operativnim rizikom ugrađeno je u upravljačku strukturu ESB-a¹⁷ i postupke upravljanja.**

Glavni je cilj okvira ESB-a za upravljanje operativnim rizikom **pridonijeti tomu da ESB ostvari svoju glavnu zadaću i ciljeve štiteći svoj ugled i imovinu od gubitka, zlouporabe i štete**. Prema okviru za upravljanje operativnim rizikom svako je poslovno područje odgovorno za utvrđivanje i procjenu svojeg operativnog rizika, incidenata i kontrola kao i za odgovor na njih, izvješćivanje o njima te njihovo praćenje. S tim u vezi, politika tolerancije rizika ESB-a pruža smjernice za strategije odgovaranja na rizike i postupke prihvaćanja rizika. Ona je povezana s matricom procjene rizika koja se temelji na ljestvicama stupnjevanja posljedica i vjerojatnosti rizika kod kojih se primjenjuju kvantitativni i kvalitativni kriteriji (obje ljestvice imaju pet stupnjeva).

Okruže u kojem djeluje ESB izloženo je sve složenijim rizicima, a s njegovim svakodnevnim aktivnostima povezani su raznovrsni operativni rizici. Među glavnim razlozima za zabrinutost ESB-a širok je spektar nefinancijskih rizika povezanih s pojedincima, informacijama, sustavima, postupcima i vanjskim pružateljima usluga. ESB je stoga ustanovio postupke kojima se olakšava kontinuirano i učinkovito upravljanje operativnim rizicima i uključivanje informacija o riziku u odlučivanje. Osim toga, usredotočen je na povećanje otpornosti. U vezi s tim stvorene su strukture i planovi za reagiranje na nepredvidive okolnosti kako bi se osigurao kontinuitet ključnih funkcija u slučaju smetnji.

¹⁶ Operativni rizik definira se kao rizik negativnog financijskog, poslovnog ili reputacijskog utjecaja pojedinaca, neprimjerene provedbe ili nedjelovanja unutarnjeg upravljanja i poslovnih procesa, nedjelovanja sustava na koje se procesi oslanjaju ili vanjskih događaja (npr. prirodnih katastrofa ili vanjskih napada).

¹⁷ Dodatne informacije o upravljačkoj strukturi ESB-a mogu se pronaći na [mrežnim stranicama ESB-a](#).

Financijski izvještaji ESB-a¹⁸

Bilanca na dan 31. prosinca 2018.

IMOVINA	Bilješka	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR
Zlato i potraživanja u zlatu	1.	18.193	17.558
Potraživanja od nerezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti	2.		
Potraživanja od Međunarodnog monetarnog fonda (MMF)	2.1.	692	670
Salda kod banaka i ulaganja u vrijednosne papire, inozemni krediti i ostala inozemna imovina	2.2.	49.723	43.761
		50.415	44.431
Potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti	2.2.	997	3.712
Ostala potraživanja od kreditnih institucija europodručja nominirana u eurima	3.	300	143
Vrijednosni papiri rezidenata europodručja nominirani u eurima	4.		
Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike	4.1.	251.656	228.386
Potraživanja unutar Eurosustava	5.		
Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava	5.1.	98.490	93.657
Ostala imovina	6.		
Materijalna i nematerijalna dugotrajna imovina	6.1.	1.148	1.196
Ostala financijska imovina	6.2.	20.529	20.503
Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente	6.3.	579	451
Obračunani prihodi i unaprijed plaćeni troškovi	6.4.	2.738	2.597
Razno	6.5.	2.039	1.528
		27.033	26.275
Ukupno imovina		447.083	414.162

¹⁸ Zbog zaokruživanja moguće je da konačni zbrojevi u financijskim izvještajima i u tablicama u bilješkama ne budu točni. Pozitivni iznosi zaokruženi na nulu prikazani su kao „0”, negativni iznosi zaokruženi na nulu kao „(0)”, dok je nula prikazana kao „-”.

OBVEZE	Bilješka	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR
Novčanice u optjecaju	7.	98.490	93.657
Ostale obveze prema kreditnim institucijama europodručja nominirane u eurima	8.	1.399	1.061
Ostale obveze prema ostalim rezidentima europodručja nominirane u eurima	9.		
Ostale obveze	9.1.	9.152	1.150
Ostale obveze prema nerezidentima europodručja nominirane u eurima	10.	10.361	19.549
Obveze unutar Eurosustava	11.		
Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva	11.1.	40.793	40.793
Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)	11.2.	243.115	217.752
		283.907	258.544
Ostale obveze	12.		
Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente	12.1.	641	431
Obračunani rashodi i odgođeni prihodi	12.2.	54	76
Razno	12.3.	1.178	1.063
		1.873	1.571
Rezervacije	13.	7.663	7.670
Računi revalorizacije	14.	24.922	21.945
Kapital i pričuve	15.		
Kapital	15.1.	7.740	7.740
Dobit za godinu		1.575	1.275
Ukupno obveze		447.083	414.162

Račun dobiti i gubitka za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

	Bilješka	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR
Kamatni prihodi od deviznih pričuva	22.1.	862	534
Kamatni prihodi koji proizlaze iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava	22.2.	–	–
Ostali kamatni prihodi	22.4.	1.642	1.527
<i>Kamatni prihodi</i>		2.503	2.061
Remuneracija potraživanja nacionalnih središnjih banaka s osnove prenesenih deviznih pričuva	22.3.	–	–
Ostali kamatni rashodi	22.4.	(226)	(250)
<i>Kamatni rashodi</i>		(226)	(250)
Neto kamatni prihodi	22.	2.277	1.812
Realizirani dobitci/gubitci od financijskih operacija	23.	(77)	161
Umanjenje financijske imovine i pozicija	24.	(69)	(105)
Prijenos na/iz rezervacija za valutni, kamatni, kreditni rizik i rizik cijene zlata		–	–
Neto rezultat financijskih operacija, umanjenja i rezervacija za rizike		(146)	56
Neto prihodi/rashodi od naknada i provizija	25.	511	440
Prihodi od dionica i sudjelujućih udjela	26.	1	1
Ostali prihodi	27.	47	52
Ukupni neto prihodi		2.690	2.361
Troškovi za zaposlenike	28.	(515)	(535)
Administrativni troškovi	29.	(525)	(463)
Amortizacija materijalne i nematerijalne dugotrajne imovine		(66)	(67)
Usluge proizvodnje novčanica	30.	(8)	(9)
Ostali troškovi	31.	–	(11)
Dobit za godinu		1.575	1.275

Frankfurt na Majni, 12. veljače 2019.

Europska središnja banka

Mario Draghi
predsjednik

Računovodstvene politike¹⁹

Oblik i prikaz financijskih izvještaja

Financijski izvještaji ESB-a izrađeni su u skladu sa sljedećim računovodstvenim politikama,²⁰ po kojima se Upravno vijeće ESB-a ravna radi fer prezentacije financijskih izvještaja, a koje su istodobno primjerene naravi djelatnosti središnje banke.

Računovodstvena načela

Ravnali smo se prema sljedećim računovodstvenim načelima: gospodarska stvarnost i transparentnost, razboritost, priznavanje događaja nakon datuma bilance, značajnost, vremenska neograničenost poslovanja, načelo nastanka događaja, dosljednost i usporedivost.

Priznavanje imovine i obveza

Imovina ili obveza priznaje se u bilanci samo ako je vjerojatno da će svaka povezana buduća ekonomska korist pritijecati ESB-u ili od njega otjecati, ako se svi povezani rizici i nagrade, u znatnom dijelu, prenose na ESB te ako je moguće pouzdano izmjeriti trošak ili vrijednost imovine ili iznos obveze.

Računovodstvene osnove

Izvještaji su sastavljeni primjenom načela povijesnog troška, prilagođeni s obzirom na tržišno vrednovanje utrživih vrijednosnih papira (osim onih koji se drže za potrebe monetarne politike), zlata i sve druge bilančne ili izvanbilančne imovine i obveza u stranoj valuti.

Transakcije financijskom imovinom i obvezama u financijskim su izvještajima evidentirane na osnovi datuma namire.

Sve transakcije financijskim instrumentima nominiranim u stranoj valuti, osim promptnih transakcija vrijednosnim papirima, evidentiraju se na računima

¹⁹ Detaljne računovodstvene politike ESB-a utvrđene su u [Odluci \(EU\) 2016/2247 ESB-a od 3. studenoga 2016. o godišnjim financijskim izvještajima ESB-a \(ESB/2016/35\) \(SL L 347, 20.12.2016., str. 1.\)](#), sa svim izmjenama. U svrhu osiguravanja usklađenog računovodstva i financijskog izvještavanja o operacijama Eurosustava, Odluka je utemeljena na [Smjernici \(EU\) 2016/2249 ESB-a od 3. studenoga 2016. o pravnom okviru za računovodstvo i financijsko izvještavanje u Europskom sustavu središnjih banaka \(ESB/2016/34\) \(SL L 347, 20.12.2016., str. 37.\)](#).

²⁰ Te politike, koje se redovito revidiraju i po potrebi posuvremenjuju, u skladu su s odredbama članka 26. stavka 4. Statuta ESSB-a, koje zahtijevaju usklađen pristup pravilima kojima se uređuje računovodstvo i financijsko izvještavanje o operacijama Eurosustava.

izvanbilančne evidencije na datum trgovanja. Na datum namire izvanbilančna se knjiženja poništavaju, a transakcije se knjiže u bilanci. Kupnja i prodaja strane valute utječu na neto valutnu poziciju na datum trgovanja. Na datum trgovanja izračunavaju se i realizirani rezultati koji proizlaze iz prodaje. Obračunane nedospjele kamate, premije i diskonti povezani s financijskim instrumentima nominiranim u stranoj valuti računaju se i evidentiraju svakodnevno, pa ti obračuni svakodnevno utječu na deviznu poziciju.

Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti

Imovina i obveze nominirani u stranoj valuti preračunavaju se u eure po tečaju koji je vrijedio na datum bilance. Prihodi i rashodi preračunavaju se u eure po tečaju koji je vrijedio na datum evidentiranja. Revalorizacija imovine i obveza u stranoj valuti, uključujući bilančne i izvanbilančne instrumente, provodi se za svaku valutu posebno.

Revalorizacija imovine i obveza nominiranih u stranoj valuti radi usklađivanja s tržišnom cijenom provodi se zasebno od revalorizacije zbog promjene deviznog tečaja.

Zlato se vrednuje po tržišnoj cijeni na datum bilance. Nema razlikovanja između revalorizacijskih razlika zbog promjene cijene i tečaja u vezi sa zlatom, već se evidentira samo jedna razlika zbog revalorizacije zlata, koja se temelji na cijeni unce zlata u eurima, koja je za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. dobivena na temelju tečaja eura u odnosu na američki dolar na dan 31. prosinca 2018.

Posebna prava vučenja definirana su kao košarica valuta, a njihova vrijednost određena je na temelju ponderiranog zbroja tečajeva pet glavnih valuta (američkog dolara, eura, kineskog juana renminbija, japanskog jena i funte sterlinga). Udjeli ESB-a u posebnim pravima vučenja preračunani su u eure po tečaju EUR/XDR na dan 31. prosinca 2018.

Vrijednosni papiri

Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike

Vrijednosni papiri koji se trenutačno drže za potrebe monetarne politike vode se po amortiziranom trošku koji podliježe umanjenju.

Ostali vrijednosni papiri

Utrživi vrijednosni papiri (osim vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike) i slična imovina vrednuju se po srednjim tržišnim cijenama ili na temelju odgovarajuće krivulje prinosa za svaki pojedini vrijednosni papir na datum bilance.

Opcije ugrađene u vrijednosne papire ne izdvajaju se za potrebe vrednovanja. Za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. upotrijebljene su srednje tržišne cijene na dan 28. prosinca 2018. Nelikvidne dionice i svi ostali vlasnički instrumenti koji se drže kao trajno ulaganje vrednuju se po trošku nabave koji podliježe umanjenju.

Priznavanje prihoda

Prihodi i rashodi priznaju se u razdoblju u kojem su zarađeni ili nastali.²¹ Realizirani dobitci i gubitci koji proizlaze iz prodaje strane valute, zlata i vrijednosnih papira iskazuju se u računu dobiti i gubitka. Takvi realizirani dobitci i gubitci računaju se s obzirom na prosječan trošak nabave povezane imovine.

Nerealizirani dobitci ne priznaju se kao prihodi i evidentiraju se izravno na računu revalorizacije.

Nerealizirani gubitci iskazuju se u računu dobiti i gubitka ako na kraju godine premaše iznos prethodnih revalorizacijskih prihoda evidentiranih na odgovarajućem računu revalorizacije. Takvi nerealizirani gubitci od nekog vrijednosnog papira, valute ili zlata ne netiraju se s nerealiziranim dobitcima od drugih vrijednosnih papira, valuta ili zlata. U slučaju da takvi nerealizirani gubitci nastanu po bilo kojoj stavki iskazanoj u računu dobiti i gubitka, prosječni trošak nabave te stavke smanjuje se na tečaj ili tržišnu cijenu na kraju godine. Nerealizirani gubitci od kamatnih ugovora o razmjeni iskazani u računu dobiti i gubitka na kraju godine amortiziraju se sljedećih godina.

Gubitci zbog umanjenja vrijednosti iskazuju se u računu dobiti i gubitka i ne poništavaju se sljedećih godina, osim ako se umanjenje smanji i to se smanjenje može povezati s konkretnim događajem koji je nastupio nakon prvog evidentiranja umanjenja vrijednosti.

Premije ili diskonti koji proizlaze iz vrijednosnih papira amortiziraju se tijekom preostalog ugovornog razdoblja do dospjeća vrijednosnih papira.

Obratne transakcije

Obratne transakcije operacije su kojima ESB kupuje ili prodaje imovinu na temelju repo ugovora ili provodi kreditne operacije na temelju kolateralala.

Vrijednosni papiri se na temelju repo ugovora prodaju za gotovinu, pri čemu se istodobno ugovara njihova povratna kupnja od druge ugovorne strane po dogovorenoj cijeni na neki određeni budući datum. Repo ugovori evidentiraju se kao kolateralizirani depoziti na strani obveza u bilanci. Vrijednosni papiri prodani na temelju takvog ugovora i dalje su u bilanci ESB-a.

²¹ Za administrativna vremenska razgraničenja i rezervacije za administrativne troškove vrijedi minimalni prag od 100.000 EUR.

Vrijednosni papiri se na temelju obratnog repo ugovora kupuju za gotovinu, pri čemu se istodobno ugovara njihova ponovna prodaja drugoj ugovornoj strani po dogovorenoj cijeni na neki određeni budući datum. Obratni repo ugovori evidentiraju se kao kolateralizirani krediti na strani imovine u bilanci, ali nisu uključeni u držanja vrijednosnih papira ESB-a.

Obratne transakcije (uključujući transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira) koje se provode u sklopu programa koji nudi specijalizirana institucija evidentiraju se u bilanci samo ako je kolateral položen u obliku gotovine, a ta gotovina još nije uložena.

Izvanbilančni instrumenti

Valutni instrumenti, tj. terminske transakcije u stranoj valuti, terminske strane valutnih ugovora o razmjeni i drugi valutni instrumenti koji obuhvaćaju razmjenu jedne valute za drugu na određeni datum u budućnosti, uključuju se u neto valutne pozicije za izračun pozitivnih i negativnih tečajnih razlika.

Kamatni instrumenti revaloriziraju se po pojedinačnim stavkama. Dnevne promjene varijacijske marže nedospjelih kamatnih ročnica i kamatni ugovori o razmjeni koji su poravnani preko središnje druge ugovorne strane evidentiraju se u računu dobiti i gubitka. Terminske transakcije vrijednosnim papirima i kamatne ugovore o razmjeni koji nisu poravnani preko središnje druge ugovorne strane ESB vrednuje u skladu s općeprihvaćenim metodama vrednovanja s pomoću konkretnih tržišnih cijena i kamata te diskontnih faktora od datuma namire do datuma vrednovanja.

Događaji nakon datuma bilance

Vrijednosti imovine i obveza usklađuju se za događaje koji su nastali između datuma godišnje bilance i datuma na koji je Izvršni odbor dopustio podnošenje godišnjih financijskih izvještaja ESB-a Upravnom vijeću na odobrenje ako ti događaji znatno utječu na stanje imovine ili obveza na datum bilance.

Važni događaji nakon datuma bilance koji ne utječu na stanje imovine i obveza na datum bilance objavljuju se u bilješkama.

Salda unutar ESSB-a / salda unutar Eurosustava

Salda unutar ESSB-a uglavnom su rezultat prekograničnih plaćanja unutar EU-a namirenih u novcu središnje banke u eurima. Te transakcije u najvećoj mjeri pokreću privatni subjekti (tj. kreditne institucije, trgovačka društva i pojedinci). One se namiruju u sustavu TARGET2 – transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu – i zbog njih nastaju bilateralna salda na računima središnjih banaka EU-a u sustavu TARGET2. Ta bilateralna salda svakodnevno se netiraju i dodjeljuju ESB-u, tako da svakoj

nacionalnoj središnjoj banci ostane samo jedna neto bilateralna pozicija prema ESB-u. Plaćanja koja provodi ESB i koja se namiruju u sustavu TARGET2 također utječu na te pojedinačne neto bilateralne pozicije. Te su pozicije u poslovnim knjigama ESB-a neto potraživanje odnosno neto obveza svake nacionalne središnje banke prema ostatku Europskog sustava središnjih banaka (ESSB). Salda unutar Eurosustava nacionalnih središnjih banaka europodručja prema ESB-u koja proizlaze iz sustava TARGET2 te druga salda unutar Eurosustava nominirana u eurima (npr. privremene raspodjele dobiti nacionalnim središnjim bankama) iskazuju se u bilanci ESB-a kao jedna pozicija neto imovine ili obveza i objavljuju se pod stavkom „Ostala potraživanja unutar Eurosustava (neto)” ili „Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)”. Salda unutar ESSB-a nacionalnih središnjih banaka izvan europodručja prema ESB-u koja proizlaze iz njihova sudjelovanja u sustavu TARGET2²² objavljuju se pod stavkom „Obveze prema nerezidentima europodručja nominirane u eurima”.

Salda unutar Eurosustava koja proizlaze iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava uključena su kao jedna pozicija neto imovine pod stavkom „Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava” (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Salda unutar Eurosustava koja proizlaze iz prijenosa deviznih pričuva na ESB od strane nacionalnih središnjih banaka koje su se priključile Eurosustavu nominirana su u eurima i iskazana pod stavkom „Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva”.

Postupanje s dugotrajnom imovinom

Dugotrajna imovina, uključujući nematerijalnu imovinu, uz iznimku zemljišta i umjetnina, vrednuje se po trošku nabave umanjenom za amortizaciju. Zemljišta i umjetnine vrednuju se po trošku nabave. Glavna zgrada ESB-a vrednuje se po trošku nabave umanjenom za amortizaciju koji podliježe umanjenju vrijednosti. Za potrebe amortizacije glavne zgrade ESB-a troškovi se dodjeljuju odgovarajućim sastavnicama imovine, koje se amortiziraju u skladu s njihovim procijenjenim vijekom upotrebe. Pri obračunu amortizacije tijekom očekivanog vijeka upotrebe imovine primjenjuje se linearna metoda, počevši od tromjesečja nakon što imovina postane raspoloživa za upotrebu. Vijek upotrebe glavnih kategorija imovine je kako slijedi:

²² U sustavu TARGET2 sudjelovale su 31. prosinca 2018. sljedeće nacionalne središnje banke izvan europodručja: Българска народна банка (Bugarska narodna banka), Danmarks Nationalbank, Hrvatska narodna banka, Narodowy Bank Polski i Banca Națională a României.

Zgrade	20, 25 ili 50 godina
Postrojenje u zgradi	10 ili 15 godina
Tehnička oprema	4, 10 ili 15 godina
Računala, njihov hardver i softver te motorna vozila	4 godine
Namještaj	10 godina

Trajanje amortizacijskog razdoblja za kapitalizirane troškove obnove povezane s postojećim zgradama koje ESB unajmljuje prilagođeno je s obzirom na događaje koji utječu na očekivani vijek upotrebe povezane imovine.

ESB provodi godišnju provjeru umanjenja za glavnu zgradu na temelju međunarodnog računovodstvenog standarda 36 „Umanjenje imovine”. Ako se utvrdi postojanje pokazatelja da vrijednost glavne zgrade može biti umanjena, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Gubitak od umanjenja iskazuje se u računu dobiti i gubitka ako je nadoknadivi iznos manji od neto knjigovodstvene vrijednosti.

Dugotrajna imovina cijene manje od 10.000 EUR otpisuje se u godini stjecanja.

Dugotrajna imovina koja ispunjava kriterije kapitalizacije a još je u fazi izgradnje ili razvoja evidentira se na poziciji „Imovina u izgradnji”. Povezani troškovi prenose se u odgovarajuće stavke dugotrajne imovine kada ta imovina postane raspoloživa za upotrebu.

Primanja nakon prestanka zaposlenja, ostala dugoročna primanja i otpremnine koje isplaćuje ESB

ESB upravlja planovima definiranih primanja za zaposlenike i članove Izvršnog odbora ESB-a te za članove Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a.

Mirovinski plan za zaposlenike financira se imovinom fonda za dugoročna primanja zaposlenih. Obvezni doprinosi koje uplaćuju ESB i zaposlenici prikazani su u stupu definiranih primanja mirovinskog plana. Zaposlenici mogu uplaćivati dodatne dobrovoljne doprinose u stup definiranih doprinosa, koji se mogu upotrijebiti za dodatna primanja.²³ Dodatna primanja utvrđuju se na temelju iznosa dobrovoljnih doprinosa uvećanih za povrat od ulaganja tih doprinosa.

Za primanja nakon prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja članova Izvršnog odbora ESB-a i članova Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a ustanovljen je sustav financiranja bez fondova. Za zaposlenike se sustav financiranja bez fondova upotrebljava za primanja nakon prestanka zaposlenja osim mirovina te za ostala dugoročna primanja i otpremnine.

²³ Sredstva koja zaposlenik akumulira dobrovoljnim doprinosima mogu se upotrijebiti u trenutku odlaska u mirovinu za kupnju dodatne mirovine. Ta se mirovina od tog trenutka uključuje u bruto obvezu na temelju definiranih primanja.

Neto obveza na temelju definiranih primanja

Obveza priznata u bilanci pod stavkom „Ostale obveze” u vezi s planovima definiranih primanja, uključujući ostala dugoročna primanja i otpremnine, sadašnja je vrijednost bruto obveze na temelju definiranih primanja na datum bilance umanjena za fer vrijednost imovine plana kojom se ta obveza financira.

Bruto obvezu na temelju definiranih primanja jednom godišnje računaju neovisni aktuari metodom projekcije kreditne jedinice. Sadašnja vrijednost bruto obveze na temelju definiranih primanja računa se diskontiranjem procijenjenih budućih novčanih tokova stopom koja se utvrđuje u odnosu na tržišne prinose, na datum bilance, na visokokvalitetne korporativne obveznice nominirane u eurima kojima su rokovi dospjeća slični trajanju te obveze.

Do aktuarskih dobitaka i gubitaka može doći zbog usklađenja na temelju iskustva (ako se stvarni rezultati razlikuju od prethodnih aktuarskih pretpostavki) i promjena aktuarskih pretpostavki.

Neto trošak definiranih primanja

Neto trošak definiranih primanja raščlanjen je na sastavnice koje se objavljuju u računu dobiti i gubitka te rezultate revalorizacije povezane s primanjima nakon prestanka zaposlenja prikazane u bilanci pod stavkom „Računi revalorizacije”.

Neto iznos kojim se tereti račun dobiti i gubitka obuhvaća:

- (a) trošak tekućeg rada na temelju definiranih primanja u tekućoj godini
- (b) trošak minulog rada na temelju definiranih primanja koji proizlazi iz izmjene plana
- (c) neto kamate po diskontnoj stopi na neto obvezu na temelju definiranih primanja
- (d) revalorizirane vrijednosti povezane s ukupnim ostalim dugoročnim primanjima i otpremninama, ako ih ima.

Neto iznos prikazan pod stavkom „Računi revalorizacije” obuhvaća:

- (a) aktuarske dobitke i gubitke s osnove bruto obveze na temelju definiranih primanja
- (b) stvarni povrat na imovinu plana, isključujući iznose uključene u neto kamate na neto obvezu na temelju definiranih primanja
- (c) svaku promjenu učinka gornje granice vrijednosti imovine, isključujući iznose uključene u neto kamate na neto obvezu na temelju definiranih primanja.

Te iznose jednom godišnje vrednuju neovisni aktuari kako bi utvrdili odgovarajuću obvezu u financijskim izvještajima.

Novčanice u optjecaju

ESB i nacionalne središnje banke europodručja, koji zajedno čine Eurosustav, izdaju euronovčanice.²⁴ Ukupna vrijednost euronovčanica u optjecaju raspodjeljuje se središnjim bankama Eurosustava posljednjeg radnog dana svakog mjeseca u skladu s ključem za raspodjelu novčanica.²⁵

ESB-u je dodijeljen udio od 8 % u ukupnoj vrijednosti euronovčanica u optjecaju, što je objavljeno u bilanci pod stavkom obveza „Novčanice u optjecaju”. Iz udjela ESB-a u ukupnom izdanju euronovčanica proizlaze potraživanja od nacionalnih središnjih banaka. Ta potraživanja, koja nose kamate,²⁶ objavljena su pod podstavkom „Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava” (vidi „Salda unutar ESSB-a / salda unutar Eurosustava” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Kamatni prihodi od tih potraživanja uključeni su u račun dobiti i gubitka pod stavkom „Kamatni prihodi koji proizlaze iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava”.

Privremena raspodjela dobiti

Iznos koji je jednak zbroju prihoda ESB-a od euronovčanica u optjecaju i prihoda od vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike kupljenih u sklopu (a) programa za tržišta vrijednosnih papira, (b) trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica, (c) programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i (d) programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora raspodjeljuje se u siječnju sljedeće godine u sklopu privremene raspodjele dobiti ako Upravno vijeće ne odluči drukčije.²⁷ Taj se iznos raspodjeljuje u cijelosti ako nije veći od ESB-ove neto dobiti za godinu i u skladu s eventualnim odlukama Upravnog vijeća o prijenosu prihoda na rezervacije za valutni, kamatni, kreditni rizik te rizik cijene zlata. Upravno vijeće također može odlučiti da umanjí iznos prihoda od euronovčanica u optjecaju koji se raspodjeljuje u siječnju za iznos troškova ESB-a povezanih s izdavanjem euronovčanica i njihovom obradom.

²⁴ Odluka ESB-a od 13. prosinca 2010. o izdavanju euronovčanica (preinaka) (ESB/2010/29) (2011/67/EU) (SL L 35, 9.2.2011., str. 26.) sa svim izmjenama.

²⁵ „Ključ za raspodjelu novčanica” znači postotci koji se dobivaju uzimajući u obzir udio ESB-a u ukupnom izdanju euronovčanica i primjenjujući ključ za upis kapitala na udio nacionalnih središnjih banaka u tom ukupnom iznosu.

²⁶ Odluka (EU) 2016/2248 ESB-a od 3. studenoga 2016. o raspodjeli monetarnog prihoda nacionalnih središnjih banaka država članica čija je valuta euro (ESB/2016/36) (SL L 347, 20.12.2016., str. 26).

²⁷ Odluka (EU) 2015/298 ESB-a od 15. prosinca 2014. o privremenoj raspodjeli prihoda ESB-a (preinaka) (ESB/2014/57), (SL L 53, 25.2.2015., str. 24) sa svim izmjenama.

Promjene računovodstvenih politika

Računovodstvene politike koje ESB primjenjuje nisu se mijenjale u 2018.

Ostala pitanja

U skladu s člankom 27. Statuta ESSB-a i na temelju preporuke Upravnog vijeća, Vijeće EU-a odobrilo je imenovanje društva Baker Tilly GmbH & Co. KG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft, Düsseldorf (Savezna Republika Njemačka) vanjskim revizorom ESB-a za razdoblje od pet godina do kraja financijske godine 2022. Razdoblje od pet godina može se produljiti za još dvije financijske godine.

Bilješke o bilanci

1. Zlato i potraživanja u zlatu

Na dan 31. prosinca 2018. ESB je imao 16.229.522 XAU²⁸ tržišne vrijednosti 18.193 mil. EUR (2017.: 17.558 mil. EUR). U 2018. se nisu provodile transakcije zlatom, tako da su držanja ESB-a bila nepromijenjena u odnosu na stanje 31. prosinca 2017. Eurska protuvrijednost tih držanja povećala se zbog rasta tržišne cijene zlata izražene u eurima (vidi „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama i bilješku 14. „Računi revalorizacije”).

2. Potraživanja od nerezidenata i rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti

2.1. Potraživanja od Međunarodnog monetarnog fonda (MMF)

Ta su imovina udjeli ESB-a u posebnim pravima vučenja u iznosu od 692 mil. EUR na dan 31. prosinca 2018. (2017.: 670 mil. EUR). Proizlazi iz dogovora s Međunarodnim monetarnim fondom (MMF) o kupoprodaji posebnih prava vučenja, pri čemu je MMF ovlašten u ime ESB-a prodavati ili kupovati posebna prava vučenja za eure unutar najniže i najviše razine udjela. Posebna prava vučenja u računovodstvene se svrhe tretiraju kao strana valuta (vidi „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Eurska protuvrijednost udjela ESB-a u posebnim pravima vučenja povećala se prije svega zbog aprecijacije posebnih prava vučenja u odnosu na euro tijekom 2018.

2.2. Salda kod banaka i ulaganja u vrijednosne papire, inozemni krediti i ostala inozemna imovina te potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti

Pod tim su dvjema stavkama salda kod banaka i krediti nominirani u stranoj valuti te ulaganja u vrijednosne papire nominirane u američkim dolarima, japanskim jenima i kineskim juanima renminbijima.

²⁸ To odgovara masi od 504,8 tona.

Potraživanja od nerezidenata europodručja	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Tekući računi	7.755	6.794	961
Depoziti na novčanom tržištu	1.942	2.317	(375)
Obratni repo ugovori	611	(0)	611
Ulaganja u vrijednosne papire	39.415	34.650	4.764
Ukupno	49.723	43.761	5.962

Potraživanja od rezidenata europodručja	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Tekući računi	1	1	0
Depoziti na novčanom tržištu	602	2.422	(1.820)
Obratni repo ugovori	393	1.288	(895)
Ukupno	997	3.712	(2.715)

Do povećanja ukupne vrijednosti tih stavki u 2018. došlo je uglavnom zbog aprecijacije američkog dolara i japanskog jena u odnosu na euro. Povećanju ukupne vrijednosti tih stavki pridonijeli su i prihodi, prvenstveno od portfelja u američkim dolarima, ostvareni tijekom godine.

Neto devizna sredstva ESB-a²⁹ na dan 31. prosinca 2018. iznosila su kako slijedi:

	2018. Valuta u mil.	2017. Valuta u mil.
Američki dolar	47.551	46.761
Japanski jen	1.093.460	1.093.563
Kineski juan renminbi	3.886	3.755

3. Ostala potraživanja od kreditnih institucija europodručja nominirana u eurima

Na dan 31. prosinca 2018. ta se stavka sastojala od salda tekućih računa kod rezidenata europodručja u iznosu od 300 mil. EUR (2017.: 143 mil. EUR).

²⁹ Ta se sredstva sastoje od imovine umanjene za obveze nominirane u određenoj stranoj valuti i podliježu revalorizaciji zbog promjene deviznih tečajeva. Obuhvaćena su pozicijama „Potraživanja od nerezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti”, „Potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti”, „Obračunani prihodi i unaprijed plaćeni troškovi”, „Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente” (na strani obveza) i „Obračunani rashodi i odgođeni prihodi”, pri čemu se uzimaju u obzir terminske transakcije i transakcije razmjene u stranoj valuti uključene u izvanbilančne stavke. Nisu uključeni dobitci od razlika u cijeni financijskih instrumenata nominiranih u stranoj valuti koji proizlaze iz revalorizacije.

4. Vrijednosni papiri rezidenata europodručja nominirani u eurima

4.1. Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike

Na dan 31. prosinca 2018. pod tom su stavkom bili vrijednosni papiri koje je ESB stekao u sklopu triju programa kupnje pokrivenih obveznica, programa za tržišta vrijednosnih papira, programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora.³⁰

Kupnja u sklopu prvog programa kupnje pokrivenih obveznica završena je 30. lipnja 2010., dok je drugi program kupnje pokrivenih obveznica završio 31. listopada 2012. Upravno vijeće odlučilo je prekinuti daljnje kupnje u sklopu programa za tržišta vrijednosnih papira 6. rujna 2012.

Eurosustav je u 2018. i dalje kupovao vrijednosne papire u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira, koji obuhvaća treći program kupnje pokrivenih obveznica, program kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom, program kupnje vrijednosnih papira javnog sektora i program kupnje vrijednosnih papira korporativnog sektora.³¹ Ukupne mjesečne neto kupnje u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira koji su provodile nacionalne središnje banke i ESB iznosile su u prosjeku 30 mlrd. EUR do rujna 2018. i 15 mlrd. EUR od listopada 2018. do kraja godine, kada su neto kupnje prestale. Upravno vijeće namjerava i dalje u potpunosti reinvestirati glavnici dospjelih vrijednosnih papira kupljenih u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira tijekom duljeg razdoblja nakon što počne povisivati ključne kamatne stope ESB-a, odnosno onoliko dugo koliko to bude potrebno za održavanje povoljnih likvidnosnih uvjeta i visokog stupnja prilagodljivosti monetarne politike.

Vrijednosni papiri kupljeni u sklopu tih programa vrednuju se po amortiziranom trošku koji podliježe umanjenju (vidi „Vrijednosni papiri” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Amortizirani trošak vrijednosnih papira koje drži ESB kao i njihova tržišna vrijednost³² (koja nije evidentirana u bilanci i računu dobiti i gubitka te se daje isključivo za usporedbu) iznose kako slijedi:

³⁰ ESB ne kupuje vrijednosne papire u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira korporativnog sektora.

³¹ Dodatne pojedinosti o programu kupnje vrijednosnih papira mogu se pronaći na [mrežnim stranicama ESB-a](#).

³² Tržišne su vrijednosti okvirne i izvedene su iz tržišnih kotacija. Kad tržišne kotacije nisu dostupne, tržišne se cijene procjenjuju internim modelima Eurosustava.

	2018. mil. EUR		2017. mil. EUR		Promjena mil. EUR	
	Amortizirani trošak	Tržišna vrijednost	Amortizirani trošak	Tržišna vrijednost	Amortizirani trošak	Tržišna vrijednost
Prvi program kupnje pokrivenih obveznica	348	363	619	655	(271)	(292)
Drugi program kupnje pokrivenih obveznica	341	365	386	422	(45)	(57)
Treći program kupnje pokrivenih obveznica	21.545	21.706	19.733	19.959	1.812	1.747
Program za tržišta vrijednosnih papira	5.484	6.051	6.644	7.555	(1.160)	(1.504)
Program kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom	27.511	27.262	25.015	25.045	2.496	2.218
Program kupnje vrijednosnih papira javnog sektora	196.428	198.401	175.990	177.088	20.438	21.313
Ukupno	251.656	254.148	228.386	230.722	23.270	23.426

Do smanjenja amortiziranog troška portfelja koji se drže u sklopu prvog i drugog programa kupnje pokrivenih obveznica te programa za tržišta vrijednosnih papira došlo je zbog otkupa.

Upravno vijeće redovito procjenjuje financijske rizike povezane s vrijednosnim papirima koji se drže u sklopu tih programa.

Godišnje provjere umanjena obavljaju se na temelju podataka na kraju godine i odobrava ih Upravno vijeće. U provjerama se pokazatelji umanjena ocjenjuju za svaki program zasebno. Kada je utvrđen pokazatelj umanjena, provedena je dodatna analiza kako bi se potvrdilo da umanjene nije utjecalo na novčane tokove povezanih vrijednosnih papira. Na temelju rezultata ovogodišnje provjere umanjena ESB nije knjižio gubitke za vrijednosne papire koji su se 2018. držali u njegovim portfeljima povezanim s monetarnom politikom.

5. Potraživanja unutar Eurosustava

5.1. Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava

Pod tom su stavkom potraživanja ESB-a prema nacionalnim središnjim bankama europodručja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Na dan 31. prosinca 2018. ta je stavka iznosila 98.490 mil. EUR (2017.: 93.657 mil. EUR). Remuneracija tih potraživanja izračunava se svakodnevno po posljednjoj dostupnoj graničnoj kamatnoj stopi koju Eurosustav upotrebljava u aukcijama za glavne operacije refinanciranja³³ (vidi bilješku 22.2. „Kamatni prihodi koji proizlaze iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava”).

³³ Kamatna stopa koju Eurosustav upotrebljava u aukcijama za glavne operacije refinanciranja od 16. ožujka 2016. iznosi 0,00 %.

6. Ostala imovina

6.1. Materijalna i nematerijalna dugotrajna imovina

Ta se imovina na dan 31. prosinca 2018. sastojala od sljedećih stavki:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Trošak nabave			
Zemljište i zgrade	1.012	1.006	5
Postrojenje u zgradi	221	222	(1)
Računalni hardver i softver	124	110	14
Oprema, namještaj i motorna vozila	93	95	(2)
Imovina u izgradnji	1	3	(2)
Ostala dugotrajna imovina	11	10	1
Ukupno trošak nabave	1.463	1.447	16
Akumulirana amortizacija			
Zemljište i zgrade	(118)	(96)	(22)
Postrojenje u zgradi	(64)	(48)	(16)
Računalni hardver i softver	(89)	(74)	(15)
Oprema, namještaj i motorna vozila	(43)	(32)	(11)
Ostala dugotrajna imovina	(2)	(1)	(0)
Ukupno akumulirana amortizacija	(315)	(251)	(64)
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.148	1.196	(48)

Provjera umanjena za ESB-ovu glavnu zgradu obavljena je na kraju godine i nisu zabilježeni gubitci od umanjena vrijednosti.

6.2. Ostala financijska imovina

Pod tom su stavkom uglavnom ulaganja vlastitih sredstava ESB-a, koja se drže kao izravna protustavka kapitalu i pričuvama ESB-a te rezervacijama za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata. Ona obuhvaća i 3211 dionica Banke za međunarodne namire (BIS), čiji trošak nabave iznosi 42 mil. EUR.

Sastavnice te stavke su sljedeće:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Tekući računi u eurima	0	0	0
Vrijednosni papiri nominirani u eurima	17.913	18.417	(504)
Obratni repo ugovori u eurima	2.575	2.044	531
Ostala financijska imovina	42	42	(0)
Ukupno	20.529	20.503	27

Do malog neto povećanja te stavke u 2018. došlo je zbog reinvestiranja kamatnih prihoda od tog portfelja, što je više nego nadomjestilo smanjenje tržišne vrijednosti vrijednosnih papira nominiranih u eurima koji se drže u portfelju vlastitih sredstava ESB-a.

6.3. Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente

Pod tom su stavkom pretežno promjene u vrednovanju transakcija razmjene i terminskih transakcija u stranoj valuti koje su 31. prosinca 2018. bile nedospjele (vidi bilješku 19. „Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti“). Te promjene u vrednovanju iznose 578 mil. EUR (2017.: 450 mil. EUR) i proizlaze iz preračunavanja iznosa takvih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po deviznim tečajevima koji su vrijedili na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima koje proizlaze iz preračunavanja transakcija po prosječnom trošku nabave strane valute na taj dan (vidi „Izvanbilančni instrumenti“ i „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti“ u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Pod tom su stavkom i valorizacijski dobitci od nedospjelih transakcija povezanih s kamatnim ugovorima o razmjeni (vidi bilješku 18. „Kamatni ugovori o razmjeni“).

6.4. Obračunani prihodi i unaprijed plaćeni troškovi

Na dan 31. prosinca 2018. ta je stavka iznosila 2.738 mil. EUR (2017.: 2.597 mil. EUR). Pod tom su stavkom uglavnom obračunane kuponske kamate na vrijednosne papire, uključujući nepodmireni iznos kamata koji se plaća prilikom stjecanja, u iznosu od 2.589 mil. EUR (2017.: 2.476 mil. EUR) (vidi bilješku 2.2. „Salda kod banaka i ulaganja u vrijednosne papire, inozemni krediti i ostala inozemna imovina te potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti“, bilješku 4. „Vrijednosni papiri rezidenata europodručja nominirani u eurima“ i bilješku 6.2. „Ostala financijska imovina“).

Nadalje, pod tom su stavkom i (a) obračunani prihodi od zajedničkih projekata Eurosustava (vidi bilješku 27. „Ostali prihodi“), (b) razni unaprijed plaćeni troškovi, (c) obračunani kamatni prihodi od ostale financijske imovine i obveza te (d) obračunani prihodi povezani s jedinstvenim nadzornim mehanizmom (SSM) (vidi bilješku 25. „Neto prihodi/rashodi od naknada i provizija“).

6.5. Razno

Na dan 31. prosinca 2018. ta je stavka iznosila 2.039 mil. EUR (2017.: 1.528 mil. EUR) i uglavnom obuhvaćala obračunane iznose privremeno raspodijeljene dobiti ESB-a u iznosu od 1.191 mil. EUR (2017.: 988 mil. EUR) (vidi „Privremena raspodjela dobiti” u bilješkama o računovodstvenim politikama te bilješku 11.2. „Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)”).

Osim toga, obuhvaćala je salda u iznosu od 567 mil. EUR (2017.: 492 mil. EUR) povezana s nedospjelim transakcijama razmjene i terminskim transakcijama u stranoj valuti na dan 31. prosinca 2018. koja proizlaze iz preračunavanja iznosa takvih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po prosječnoj nabavnoj cijeni valute na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima po kojima su te transakcije prvo bile knjižene (vidi „Izvanbilančni instrumenti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Pod tom stavkom bio je i iznos od 244 mil. EUR (2017.: 1 mil. EUR) koji odgovara potraživanjima od nadziranih subjekata s osnove godišnjih naknada za nadzor na dan 31. prosinca 2018. Kako bi pokrio rashode proizišle iz obavljanja nadzornih zadaća, ESB je u prosincu 2018. nadziranim subjektima izdao račune za godišnje naknade s datumom plaćanja u siječnju 2019. (vidi bilješku 25. „Neto prihodi/rashodi od naknada i provizija”). Računi za godišnje naknade za nadzor u 2017. su izdani u listopadu te je na kraju te godine preostao samo 1 mil. EUR koji je još trebalo naplatiti.

7. Novčanice u optjecaju

Pod tom je stavkom udio ESB-a (8 %) u ukupnom broju euronovčanica u optjecaju (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Na dan 31. prosinca 2018. ta je stavka iznosila 98.490 mil. EUR (2017.: 93.657 mil. EUR).

8. Ostale obveze prema kreditnim institucijama europodručja nominirane u eurima

Središnje banke Eurosustava mogu prihvaćati gotovinski kolateral za mogućnosti pozajmljivanja vrijednosnih papira kupljenih u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora, koji neće morati reinvestirati. Kada je riječ o ESB-u, te se operacije provode preko specijalizirane institucije.

Nedospjele transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira kupljenih u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora provedene s kreditnim institucijama europodručja iznosile su 31. prosinca 2018. godine 1.399 mil. EUR (2017.: 1.061 mil. EUR). Gotovina koja je dobivena kao kolateral prenesena je na račune u sustavu TARGET2. Budući da na kraju godine nije bila uložena, te su

transakcije iskazane u bilanci (vidi „Obratne transakcije” u bilješkama o računovodstvenim politikama).³⁴

9. Obveze prema ostalim rezidentima europodručja nominirane u eurima

9.1. Ostale obveze

Na dan 31. prosinca 2018. ta je stavka iznosila 9.152 mil. EUR (2017.: 1.150 mil. EUR) i obuhvaćala je depozite ili plaćanja koje je primio ESB, koje su proveli sudionici u sustavima EURO1 i RT1³⁵ ili koji su provedeni u ime tih sudionika i služe kao fond osiguranja za sustav EURO1 ili kao potpora namire u sustavu RT1. Obuhvaćeni su i depoziti Europskog fonda za financijsku stabilnost i Europskog stabilizacijskog mehanizama u 2018. U skladu s člankom 21. Statuta ESSB-a, ESB može nastupati kao fiskalni agent za institucije, tijela, urede ili agencije Europske unije, središnje vlasti, regionalna, lokalna ili druga tijela javne vlasti, ostala javnopravna tijela ili javna poduzeća država članica.

10. Obveze prema nerezidentima europodručja nominirane u eurima

Na dan 31. prosinca 2018. ta je pozicija iznosila 10.361 mil. EUR (2017.: 19.549 mil. EUR). Najveća je sastavnica bio iznos od 4.619 mil. EUR (2017.: 6.062 mil. EUR), koji se sastojao od salda središnjih banaka izvan europodručja kod ESB-a koja proizlaze iz, ili su protustavka, transakcija obrađenih u sustavu TARGET2. Do smanjenja tih salda u 2018. došlo je zbog plaćanja nerezidenata europodručja rezidentima europodručja.

Pod tom stavkom bio je i iznos od 3.682 mil. EUR (2017.: 10.056 mil. EUR), koji proizlazi iz stalnog dogovora o međusobnoj valutnoj razmjeni s Bankom federalnih rezervi New Yorka. Prema tom dogovoru, Sustav federalnih rezervi transakcijama razmjene osigurava ESB-u američke dolare kako bi se drugim ugovornim stranama Eurosustava ponudilo kratkoročno financiranje u američkim dolarima. ESB istodobno ulazi u transakcije naizmjenične razmjene s nacionalnim središnjim bankama europodručja, koje dobivena sredstva upotrebljavaju za provođenje operacija za puštanje likvidnosti u američkim dolarima u obliku obratnih transakcija s drugim ugovornim stranama Eurosustava. Transakcije naizmjenične razmjene dovode do salda unutar Eurosustava između ESB-a i nacionalnih središnjih banaka (vidi

³⁴ Transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira iz kojih ne proizlazi neuloženi gotovinski kolateral na kraju godine evidentiraju se na računima izvanbilančne evidencije (vidi bilješku 16. „Programi pozajmljivanja vrijednosnih papira”).

³⁵ Sustavi EURO1 i RT1 platni su sustavi kojima upravlja ABE CLEARING S.A.S. à capital variable (EBA Clearing).

bilješku 11.2. „Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)“). Nadalje, transakcije razmjene koje se provode sa Sustavom federalnih rezervi i nacionalnim središnjim bankama europa područja za posljedicu imaju terminska potraživanja i obveze koji se evidentiraju na izvanbilančnim računima (vidi bilješku 19. „Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti“).

Ostatak te stavke iznos je od 2.059 mil. EUR (2017.: 3.432 mil. EUR), koji proizlazi iz nedospjelih transakcija pozajmljivanja vrijednosnih papira s nerezidentima europa područja u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora, u kojima je gotovina položena kao kolateral i prenesena na račune u sustavu TARGET2 (vidi bilješku 8. „Ostale obveze prema kreditnim institucijama europa područja nominirane u eurima“).

11. Obveze unutar Eurosustava

11.1. Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva

To su obveze prema nacionalnim središnjim bankama europa područja koje su proizišle iz prijenosa deviznih pričuva na ESB kad su se te banke priključile Eurosustavu. U 2018. nije bilo promjena.

	Od 1. siječnja 2015. mil. EUR
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	1.436
Deutsche Bundesbank	10.430
Eesti Pank	112
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	673
Bank of Greece	1.178
Banco de España	5.123
Banque de France	8.217
Banca d'Italia	7.134
Central Bank of Cyprus	88
Latvijas Banka	163
Lietuvos bankas	239
Banque centrale du Luxembourg	118
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	38
De Nederlandsche Bank	2.320
Österreichische Nationalbank	1.138
Banco de Portugal	1.010
Banka Slovenije	200
Národná banka Slovenska	448
Suomen Pankki – Finlands Bank.	728
Ukupno	40.793

Remuneracija tih obveza računa se svakodnevno po posljednjoj dostupnoj graničnoj kamatnoj stopi koju Eurosustav upotrebljava u aukcijama za glavne operacije

refinanciranja, usklađenoj tako da odražava nulti prinos na sastavnicu zlata (vidi bilješku 22.3. „Remuneracija potraživanja nacionalnih središnjih banaka s osnove prenesenih deviznih pričuva”).

11.2. Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)

Pod tom su stavkom u 2018. uglavnom bila salda unutar sustava TARGET2 koja su nacionalne središnje banke europodručja imale prema ESB-u (vidi „Salda unutar ESSB-a / salda unutar Eurosustava” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Povećanje na toj poziciji rezultat je uglavnom neto kupnji vrijednosnih papira u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira (vidi bilješku 4. „Vrijednosni papiri rezidenata europodručja nominirani u eurima”), koji su namireni putem računa u sustavu TARGET2. Smanjenje iznosa koji se odnose na transakcije naizmjenične zamjene provedene s nacionalnim središnjim bankama u vezi s operacijama za puštanje likvidnosti u američkim dolarima također je pridonijelo povećanju obveze u 2018. (vidi bilješku 10. „Obveze prema nerezidentima europodručja nominirane u eurima”). Utjecaj tih dvaju čimbenika djelomično je neutraliziran depozitima primljenima od Europskog fonda za financijsku stabilnost i Europskog stabilizacijskog mehanizma preko sustava TARGET2 (vidi bilješku 9. „Obveze prema ostalim rezidentima europodručja nominirane u eurima”).

Remuneracija pozicija unutar sustava TARGET2, uz iznimku salda koja proizlaze iz transakcija naizmjenične razmjene u vezi s operacijama za puštanje likvidnosti u američkim dolarima, računa se svakodnevno po posljednjoj dostupnoj graničnoj kamatnoj stopi koju Eurosustav upotrebljava u aukcijama za glavne operacije refinanciranja.

Pod tom je stavkom i iznos koji se duguje nacionalnim središnjim bankama europodručja s obzirom na privremenu raspodjelu dobiti ESB-a (vidi „Privremena raspodjela dobiti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR
Dugovanja nacionalnim središnjim bankama europodručja povezana sa sustavom TARGET2	1.349.908	1.263.961
Potraživanja od nacionalnih središnjih banaka europodručja povezana sa sustavom TARGET2	(1.107.984)	(1.047.197)
Dugovanja nacionalnim središnjim bankama europodručja s obzirom na privremenu raspodjelu dobiti ESB-a	1.191	988
Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)	243.115	217.752

12. Ostale obveze

12.1. Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente

Pod tom su stavkom uglavnom promjene u vrednovanju transakcija razmjene i terminkih transakcija u stranoj valuti koje su 31. prosinca 2018. bile nedospjele (vidi

bilješku 19. „Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti”). Te su promjene u vrednovanju iznosile 641 mil. EUR (2017.: 431 mil. EUR), a proizlaze iz preračunavanja iznosa takvih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po deviznim tečajevima koji su vrijedili na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima koje proizlaze iz preračunavanja transakcija po prosječnom trošku nabave strane valute na taj dan (vidi „Izvanbilančni instrumenti” i „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Pod tom su stavkom i gubitci od usklađivanja vrijednosti nedospjelih kamatnih ugovora o razmjeni (vidi bilješku 18. „Kamatni ugovori o razmjeni”).

12.2. Obračunani rashodi i odgođeni prihodi

Ta se pozicija 31. prosinca 2018. sastojala od sljedećih sastavnica:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Administrativna vremenska razgraničenja	48	41	7
Financijski instrumenti	5	7	(2)
Odgođeni prihodi	1	28	(27)
Ukupno	54	76	(22)

12.3. Razno

Na dan 31. prosinca 2018. ta je stavka iznosila 1.178 mil. EUR (2017.: 1.063 mil. EUR) i obuhvaćala je salda u iznosu od 580 mil. EUR (2017.: 498 mil. EUR) povezana s valutnim ugovorima o razmjeni i terminskim transakcijama u stranoj valuti koji su 31. prosinca 2018. bili nedospjeli (vidi bilješku 19. „Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti”). Ta salda proizlaze iz preračunavanja iznosa tih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po prosječnom trošku nabave valute na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima po kojima su te transakcije prvotno bile knjižene (vidi „Izvanbilančni instrumenti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Osim toga, pod tom je stavkom i neto obveza ESB-a na temelju definiranih primanja nakon prestanka zaposlenja i ostalih dugoročnih primanja zaposlenika i članova Izvršnog odbora te članova Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a. Njome su obuhvaćene i otpremnine zaposlenika ESB-a.

Primanja nakon prestanka zaposlenja, ostala dugoročna primanja i otpremnine koje isplaćuje ESB³⁶

Bilanca

Iznosi priznati u bilanci s obzirom na primanja nakon prestanka zaposlenja, ostala dugoročna primanja i otpremnine zaposlenika bili su sljedeći:

	Zaposlenici u 2018.	Odbori u 2018.	Ukupno u 2018.	Zaposlenici u 2017.	Odbori u 2017.	Ukupno u 2017.
	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR
Sadašnja vrijednost obveze	1.608	29	1.637	1.510	29	1.539
Fer vrijednost imovine plana	(1.080)	–	(1.080)	(1.017)	–	(1.017)
Neto obveza na temelju definiranih primanja priznata u bilanci	528	29	558	493	29	522

U 2018. godini sadašnja je vrijednost obveze prema zaposlenicima u iznosu od 1.608 mil. EUR (2017.: 1.510 mil. EUR) obuhvaćala i primanja koja se financiraju bez fondova u iznosu od 226 mil. EUR (2017.: 225 mil. EUR), što se odnosi na primanja nakon prestanka zaposlenja osim mirovina, ostala dugoročna primanja i otpremnine zaposlenika. Sadašnja vrijednost obveze prema članovima Izvršnog odbora i članovima Nadzornog odbora od 29 mil. EUR (2017.: 29 mil. EUR) odnosi se isključivo na financiranje bez fondova za primanja nakon prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja.

³⁶ U stupcima „Odbori” iskazuju se iznosi i za Izvršni odbor i za Nadzorni odbor.

Račun dobiti i gubitka

U računu dobiti i gubitka za 2018. godinu priznati su sljedeći iznosi:

	Zaposlenici u 2018.	Odbori u 2018.	Ukupno u 2018.	Zaposlenici u 2017.	Odbori u 2017.	Ukupno u 2017.
	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR
Trošak tekućeg rada	96	2	98	153	2	155
Trošak minulog rada	–	–	–	4	–	4
Neto kamata na neto obvezu na temelju definiranih primanja	10	1	11	10	1	11
<i>Od toga:</i>						
<i>Kamatni trošak povezan s obvezom</i>	32	1	33	28	1	29
<i>Kamatni prihodi od imovine plana</i>	(22)	–	(22)	(18)	–	(18)
(Dobitci)/gubitci od revalorizacije ostalih dugoročnih primanja	(11)	(0)	(11)	(1)	0	(1)
Ukupni iznos povezan s aktuarskom procjenom	96	3	98	167	3	169
Otpuštanje rezervacija za program CTS	–	–	–	(9)	–	(9)
Ukupni iznos uključen u „Troškove za zaposlenike“ nakon otpuštanja rezervacija	96	3	98	158	3	160

Trošak tekućeg rada u 2018. godini smanjio se na 98 mil. EUR (2017.: 155 mil. EUR), uglavnom zbog jednokratnog troška u 2017. koji je povezan s uvođenjem privremenog programa potpore promjeni u karijeri (CTS) namijenjenog zaposlenicima s dugim radnim stažem u ESB-u, kojima se olakšava dobrovoljan prelazak na zaposlenje izvan ESB-a pod određenim uvjetima. Nadalje, ukupnom smanjenju pridonijelo je povećanje diskontne stope s 2,0 % u 2016. na 2,1 % u 2017.³⁷

Promjene bruto obveze na temelju definiranih primanja, imovine plana i rezultata revalorizacije

Promjene sadašnje vrijednosti bruto obveze na temelju definiranih primanja su sljedeće:

³⁷ Trošak tekućeg rada procjenjuje se po diskontnoj stopi iz prethodne godine.

	Zaposlenici u 2018.	Odbori u 2018.	Ukupno u 2018.	Zaposlenici u 2017.	Odbori u 2017.	Ukupno u 2017.
	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR	mil. EUR
Početna bruto obveza na temelju definiranih primanja	1.510	29	1.539	1.361	28	1.389
Trošak tekućeg rada	96	2	98	153	2	155
Trošak minulog rada	–	–	–	4	–	4
Kamatni trošak povezan s obvezom	32	1	33	28	1	29
Doprinosi koje plaćaju sudionici plana ³⁸	33	0	33	23	0	23
Isplaćena primanja	(43)	(3)	(46)	(12)	(1)	(13)
Revalorizacijski (dobitci)/gubitci	(19)	1	(19)	(48)	(1)	(49)
Zaključna bruto obveza na temelju definiranih primanja	1.608	29	1.637	1.510	29	1.539

Isplaćena primanja u 2018. godini povećala su se na 46 mil. EUR (2017.: 13 mil. EUR), uglavnom zbog jednokratnih isplata otpremnina zaposlenicima koji su prihvaćeni u program CTS.

Ukupni revalorizacijski dobitci u iznosu od 19 mil. EUR od bruto obveze na temelju definiranih primanja u 2018. nastali su zbog povećanja diskontne stope s 2,1 % u 2017. na 2,3 % u 2018., što je djelomično neutralizirano usklađenjem na temelju iskustva koje odražava razliku između aktuarskih pretpostavki iz godišnjih izvještaja iz prethodne godine i stvarnog iskustva.

U 2018. je došlo do sljedećih promjena fer vrijednosti imovine plana u stupu definiranih primanja koji se odnosi na zaposlenike:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR
Početna fer vrijednost imovine plana	1.017	878
Kamatni prihodi od imovine plana	22	18
Revalorizacijski dobitci/(gubitci)	(34)	55
Doprinosi koje plaća poslodavac	56	52
Doprinosi koje plaćaju sudionici plana	33	23
Isplaćena primanja	(13)	(9)
Zaključna fer vrijednost imovine plana	1.080	1.017

Revalorizacijski gubitak od imovine plana u 2018. godini odraz je činjenice da su stvarni prinosi od udjela u fondovima bili niži od procijenjenih kamatnih prihoda od imovine plana.

U 2018. je došlo do sljedećih promjena revalorizacijskih rezultata (vidi bilješku 14. „Računi revalorizacije”):

³⁸ Zaposlenici su uplatili obvezne doprinose u visini 7,4 % osnovne plaće, ESB je uplatio obvezne doprinose u visini 20,7 % osnovne plaće.

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR
Početni revalorizacijski gubitci	(103)	(205)
Dobitci/(gubitci) od imovine plana	(34)	55
Dobitci od obveze	19	49
Gubitci priznati u računu dobiti i gubitka	(11)	(1)
Zaključni revalorizacijski gubitci pod stavkom „Računi revalorizacije“	(129)	(103)

Ključne pretpostavke

Prilikom pripreme vrednovanja spomenutih u ovoj bilješci aktuari su se koristili pretpostavkama koje je Izvršni odbor prihvatio za potrebe računovodstva i objavljivanja. Osnovne pretpostavke upotrijebljene za izračun obveza za primanja nakon prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja su sljedeće:

	2018. %	2017. %
Diskontna stopa	2,30	2,10
Očekivani povrat na imovinu plana ³⁹	3,30	3,10
Opća buduća povećanja plaća ⁴⁰	2,00	2,00
Buduća povećanja mirovina ⁴¹	1,30	1,30

Nadalje, dobrovoljni doprinosi koje su zaposlenici uplaćivali u stup definiranih doprinosa u 2018. iznosili su 140 mil. EUR (2017.: 150 mil. EUR). Ti su doprinosi uloženi u imovinu plana i stvaraju odgovarajuću obvezu jednake vrijednosti.

13. Rezervacije

Pod tom su stavkom uglavnom rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata.

Rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata upotrebljavat će se do mjere koju Upravno vijeće bude smatralo potrebnom za pokriće budućih realiziranih i nerealiziranih gubitaka. Visina iznosa tih rezervacija i daljnja potreba za njima preispituje se jednom godišnje, na temelju procjene ESB-a o vlastitoj izloženosti navedenim rizicima, uzimajući u obzir niz čimbenika. Iznos rezervacija, zajedno sa svim iznosima koji se drže u fondu opće pričuve, ne smije prelaziti vrijednost kapitala ESB-a koji su uplatile nacionalne središnje banke europodručja.

³⁹ Te su pretpostavke upotrijebljene za izračun onog dijela bruto obveze ESB-a na temelju definiranih primanja koji se financira imovinom za koju postoji kapitalno jamstvo.

⁴⁰ Osim toga, ostavljen je prostor za potencijalna pojedinačna povećanja plaća u visini do 1,8 % godišnje, ovisno o dobi sudionika plana.

⁴¹ Prema pravilima mirovinskog plana ESB-a, mirovine će se povećavati jednom godišnje. Ako opća usklađivanja plaća za zaposlenike ESB-a budu ispod razine inflacije, svako će povećanje mirovina biti u skladu s općim usklađivanjem plaća. Ako opća usklađivanja plaća prijeđu razinu inflacije, iste će se stope primijeniti za utvrđivanje povećanja mirovina, pod uvjetom da financijsko stanje mirovinskih planova ESB-a dopušta takvo povećanje.

Na dan 31. prosinca 2018. rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata iznosile su, kao i u 2017. godini, 7.620 mil. EUR. Taj iznos odgovara vrijednosti uplaćenog kapitala ESB-a, koji su uplatile nacionalne središnje banke europodručja, na taj dan.

14. Računi revalorizacije

Pod tom su stavkom uglavnom revalorizacijska salda koja proizlaze iz nerealiziranih dobitaka od imovine, obveza i izvanbilančnih instrumenata (vidi „Priznavanje prihoda”, „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti”, „Vrijednosni papiri” i „Izvanbilančni instrumenti” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Ta stavka obuhvaća i revalorizirane vrijednosti neto obveze ESB-a na temelju definiranih primanja povezane s primanjima nakon prestanka zaposlenja (vidi „Primanja nakon prestanka zaposlenja, ostala dugoročna primanja i otpremnine koje isplaćuje ESB” u bilješkama o računovodstvenim politikama i bilješku 12.3. „Razno”).

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Zlato	14.298	13.664	634
Strana valuta	10.300	7.851	2.449
Vrijednosni papiri i ostali instrumenti	453	533	(80)
Neto obveza na temelju definiranih primanja povezana s primanjima nakon prestanka zaposlenja	(129)	(103)	(26)
Ukupno	24.922	21.945	2.977

Do povećanja iznosa računa revalorizacije došlo je zbog deprecijacije eura u odnosu na američki dolar, japanski jen i zlato tijekom 2018.

Za revalorizaciju na kraju godine upotrebljavali su se sljedeći devizni tečajevi:

Tečajevi	2018.	2017.
USD za EUR	1,1450	1,1993
JPY za EUR	125,85	135,01
CNY za EUR	7,8751	7,8044
EUR za XDR	1,2154	1,1876
EUR za XAU	1.120,961	1.081,881

15. Kapital i pričuve

15.1. Kapital

Upisani kapital ESB-a iznosi 10.825 mil. EUR. Kapital koji su uplatile nacionalne središnje banke europodručja i nacionalne središnje banke izvan europodručja iznosi 7.740 mil EUR.

Nacionalne središnje banke europodručja uplatile su u cijelosti svoj udio u upisanom kapitalu, koji od 1. siječnja 2015. iznosi 7.620 mil. EUR, kao što je prikazano u tablici.

	Ključ za upis kapitala od 1. siječnja 2015. ⁴² %	Uplaćeni kapital od 1. siječnja 2015. mil. EUR
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	2,4778	268
Deutsche Bundesbank	17,9973	1.948
Eesti Pank	0,1928	21
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	1,1607	126
Bank of Greece	2,0332	220
Banco de España	8,8409	957
Banque de France	14,1792	1.535
Banca d'Italia	12,3108	1.333
Central Bank of Cyprus	0,1513	16
Latvijas Banka	0,2821	31
Lietuvos bankas	0,4132	45
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	22
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	0,0648	7
De Nederlandsche Bank	4,0035	433
Österreichische Nationalbank	1,9631	213
Banco de Portugal	1,7434	189
Banka Slovenije	0,3455	37
Národná banka Slovenska	0,7725	84
Suomen Pankki – Finlands Bank.	1,2564	136
Ukupno	70,3915	7.620

Nacionalne središnje banke izvan europodručja dužne su uplatiti 3,75 % svojeg upisanog kapitala kao doprinos za troškove poslovanja ESB-a. Od 1. siječnja 2015. taj doprinos iznosi ukupno 120 mil. EUR. Nacionalne središnje banke izvan europodručja nemaju pravo na udio u raspoloživoj dobiti ESB-a, niti su obvezne podmirivati bilo kakav gubitak ESB-a.

Nacionalne središnje banke izvan europodručja uplatile su sljedeće iznose:

⁴² Udjeli pojedinačnih nacionalnih središnjih banaka u ključu za upis kapitala ESB-a posljednji su se put promijenili 1. siječnja 2014. Međutim, 1. siječnja 2015., zbog priključenja Litve europodručju, ukupni ponder nacionalnih središnjih banaka europodručja u ključu za upis kapitala ESB-a povećao se, dok se ukupni ponder nacionalnih središnjih banaka izvan europodručja u ključu za upis kapitala smanjio. Otada nije bilo promjena.

	Ključ za upis kapitala od 1. siječnja 2015. %	Uplaćeni kapital od 1. siječnja 2015. mil. EUR
Българска народна банка (Bugarska narodna banka)	0,8590	3
Česká národní banka	1,6075	7
Danmarks Nationalbank	1,4873	6
Hrvatska narodna banka	0,6023	2
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	6
Narodowy Bank Polski	5,1230	21
Banca Națională a României	2,6024	11
Sveriges Riksbank	2,2729	9
Bank of England	13,6743	56
Ukupno	29,6085	120

Izvanbilančni instrumenti

16. Programi pozajmljivanja vrijednosnih papira

U sklopu upravljanja vlastitim sredstvima ESB-a, u ESB-u postoji sporazum o programu pozajmljivanja vrijednosnih papira, prema kojem specijalizirana institucija ulazi u transakciju pozajmljivanja vrijednosnih papira u ime ESB-a.

Osim toga, ESB je, u skladu s odlukama Upravnog vijeća, stavio na raspolaganje za pozajmljivanje vrijednosne papire kupljene u sklopu prvog, drugog i trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica, vrijednosne papire kupljene u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira javnog sektora te one kupljene u sklopu programa za tržišta vrijednosnih papira koji su prihvatljivi i u programu kupnje vrijednosnih papira javnog sektora.⁴³

Operacije pozajmljivanja vrijednosnih papira evidentiraju se na računima izvanbilančne evidencije ako nisu osigurane gotovinskim kolateralom koji je bio neuložen na kraju godine.⁴⁴ Operacije pozajmljivanja vrijednosnih papira te vrste u iznosu od 9.646 mil. EUR (2017.: 13.365 mil. EUR) bile su nedospjele na dan 31. prosinca 2018. Od tog je iznosa 4.440 mil. EUR (2017.: 7.173 mil. EUR) bilo povezano s pozajmljivanjem vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike.

17. Kamatne ročnice

Na dan 31. prosinca 2018. bile su nedospjele sljedeće transakcije u stranoj valuti, prikazane po tržišnom tečaju na kraju godine:

Kamatne ročnice u stranoj valuti	2018. Vrijednost ugovora mil. EUR	2017. Vrijednost ugovora mil. EUR	Promjena mil. EUR
Kupljeno	13.780	6.518	7.262
Prodano	22.731	6.585	16.147

Te su se transakcije provodile u sklopu upravljanja deviznim pričuvama ESB-a.

18. Kamatni ugovori o razmjeni

Transakcije povezane s kamatnim ugovorima o razmjeni sa zamišljenom vrijednošću ugovora u iznosu od 519 mil. EUR (2017.: 416 mil. EUR), prikazane po tržišnim

⁴³ ESB ne kupuje vrijednosne papire u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira korporativnog sektora, tako da ne drži vrijednosne papire koji bi bili stečeni tim programom i koji bi se mogli pozajmiti.

⁴⁴ Ako gotovinski kolateral ne bude uložen na kraju godine, te se transakcije evidentiraju na računima bilance (vidi bilješku 8. „Ostale obveze prema kreditnim institucijama europodručja nominirane u eurima” i bilješku 10. „Obveze prema nerezidentima europodručja nominirane u eurima”).

tečajevima na kraju godine, bile su nedospjele na dan 31. prosinca 2018. Te su se transakcije provodile u sklopu upravljanja deviznim pričuvama ESB-a.

19. Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti

Upravljanje deviznim pričuvama

Tijekom 2018. transakcije razmjene i terminske transakcije u stranoj valuti provodile su se u sklopu upravljanja deviznim pričuvama ESB-a. Potraživanja i obveze koji proizlaze iz tih transakcija, koje su bile nedospjele na dan 31. prosinca 2018., prikazani su po tržišnom tečaju na kraju godine kako slijedi:

Valutni ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Potraživanja	2.905	2.732	174
Obveze	2.981	2.719	262

Operacije za puštanje likvidnosti

Potraživanja i obveze nominirani u američkim dolarima s datumom namire u 2018. nastali su u vezi s osiguravanjem likvidnosti u američkim dolarima drugim ugovornim stranama Eurosustava (vidi bilješku 10. „Obveze prema nerezidentima europodručja nominirane u eurima”).

20. Upravljanje operacijama zaduživanja i kreditiranja

ESB je u 2018. i dalje bio odgovoran za upravljanje operacijama zaduživanja i kreditiranja EU-a u sklopu mehanizma za srednjoročnu financijsku pomoć, Mehanizma za europsku financijsku stabilnost, Europskog fonda za financijsku stabilnost i Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM) te prema ugovoru o kreditima za Grčku. ESB je u 2018. obrađivao plaćanja koja se odnose na te operacije te plaćanja doprinosa članica temeljnom kapitalu ESM-a.

21. Potencijalne obveze za parnice u tijeku

Više štediša, dioničara i imatelja obveznica ciparskih kreditnih institucija pokrenulo je nekoliko parnica protiv ESB-a i ostalih institucija EU-a. Tužitelji tvrde da su pretrpjeli financijske gubitke zbog postupaka koji su po njihovu mišljenju doveli do restrukturiranja tih kreditnih institucija u sklopu programa financijske pomoći za Cipar. U dvama predmetima Opći sud Europske unije odbio je 2018. tužbu kao neosnovanu. Na te je presude podnesena žalba Sudu Europske unije i žalbeni

postupak još je u tijeku. Tomu su prethodila rješenja Općeg suda iz 2014. u dvanaest sličnih predmeta u kojima je tužba u cijelosti ocijenjena kao nedopuštena i presude po žalbi Suda Europske unije iz 2016. u kojima je potvrđena nedopuštenost ili u kojima je presuđeno u korist ESB-a. Sudjelovanje ESB-a u procesu koji je doveo do dogovora o programu financijske pomoći bilo je ograničeno na pružanje tehničkih savjeta, u skladu s Ugovorom o ESM-u i u suradnji s Europskom komisijom, te na davanje neobvezujućih mišljenja o nacrtu ciparskog zakona o sanaciji. Stoga se smatra da ESB neće pretrpjeti gubitke zbog tih predmeta.

Bilješke o računu dobiti i gubitka

22. Neto kamatni prihodi

22.1. Kamatni prihodi od deviznih pričuva

Pod tom su stavkom kamatni prihodi, bez kamatnih rashoda, povezani s neto deviznim pričuvama ESB-a, kako slijedi:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Kamatni prihodi od tekućih računa	8	5	3
Kamatni prihodi od depozita na novčanom tržištu	74	55	19
Kamatni rashodi od repo ugovora	(6)	(1)	(4)
Kamatni prihodi od obratnih repo ugovora	44	37	7
Kamatni prihodi od vrijednosnih papira	673	390	283
Kamatni prihodi/(rashodi) od kamatnih ugovora o razmjeni	0	(0)	0
Kamatni prihodi od terminskih transakcija u stranoj valuti i valutnih ugovora o razmjeni	68	49	20
Kamatni prihodi od deviznih pričuva (neto)	862	534	327

Do ukupnog povećanja neto kamatnih prihoda u 2018. došlo je uglavnom zbog viših kamatnih prihoda ostvarenih od portfelja u američkim dolarima.

22.2. Kamatni prihodi koji proizlaze iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava

Pod tom su stavkom kamatni prihodi povezani s udjelom ESB-a od 8 % u ukupnom izdanju euronovčanica (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama i bilješku 5.1. „Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava”). Kamatni prihodi u 2018. iznosili su nula zbog toga što je kamatna stopa na glavne operacije refinanciranja tijekom cijele godine bila 0 %.

22.3. Remuneracija potraživanja nacionalnih središnjih banaka s osnove prenesenih deviznih pričuva

Na toj se poziciji prikazuje remuneracija isplaćena nacionalnim središnjim bankama europodručja za potraživanja s osnove deviznih pričuva prenesenih na ESB (vidi bilješku 11.1. „Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva”). Remuneracija je u 2018. iznosila nula zbog toga što je kamatna stopa na glavne operacije refinanciranja tijekom cijele godine bila 0 %.

22.4. Ostali kamatni prihodi i ostali kamatni rashodi

Ostali kamatni prihodi i ostali kamatni rashodi u 2018. godini bili su sljedeći:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Neto kamatni prihodi od vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike	1.235	1.070	164
Prvi i drugi program kupnje pokrivenih obveznica	31	48	(18)
Program za tržišta vrijednosnih papira	384	447	(63)
Program kupnje vrijednosnih papira	820	575	245
Neto kamatni prihodi od pozajmljivanja vrijednosnih papira koji se drže za potrebe monetarne politike	33	45	(13)
Neto kamatni prihodi od portfelja vlastitih sredstava	109	143	(34)
Neto kamatni prihodi od ostale imovine i obveza	39	19	20
Neto ostali kamatni prihodi	1.415	1.277	138

Neto kamatni prihodi ESB-a od držanja grčkih državnih obveznica u sklopu programa za tržišta vrijednosnih papira iznosili su 127 mil. EUR (2017.: 154 mil. EUR).

23. Realizirani dobitci/gubitci od financijskih operacija

Neto realizirani dobitci/gubitci od financijskih operacija u 2018. godini bili su sljedeći:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Neto realizirani dobitci/(gubitci) od razlika u cijeni	(103)	22	(126)
Neto realizirani dobitci od tečajnih razlika i razlika u cijeni zlata	26	139	(113)
Realizirani dobitci/(gubitci) od financijskih operacija	(77)	161	(238)

Neto realizirani dobitci/gubitci od razlika u cijeni obuhvaćaju realizirane dobitke i gubitke od vrijednosnih papira, kamatnih ročnica i kamatnih ugovora o razmjeni. Neto realizirane gubitke od razlika u cijeni u 2018. uglavnom su prouzročili realizirani gubitci od razlika u cijeni u portfelju u američkim dolarima zbog viših dolarskih kamatnih stopa.

Prodaja malog dijela držanja u američkim dolarima radi financiranja stvaranja portfelja u kineskim juanima renminbijima u 2017. prouzročila je jednokratni realizirani dobitak od tečajnih razlika u toj godini. Budući da u 2018. nije bilo takve prodaje, neto realizirani dobitci od tečajnih razlika i razlika u cijeni zlata bili su manji.

24. Umanjenje financijske imovine i pozicija

U 2018. je došlo do sljedećih umanjeja financijske imovine i pozicija:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Nerealizirani gubitci od razlika u cijeni vrijednosnih papira	(64)	(79)	14
Nerealizirani gubitci od tečajnih razlika	(4)	(27)	22
Ukupna umanjena	(69)	(105)	36

Tržišna vrijednost više vrijednosnih papira koji se drže u portfelju u američkim dolarima i dalje se smanjivala u 2018. usporedno s rastom odgovarajućih prinosa. To je prouzročilo nerealizirane gubitke zbog razlika u cijeni tijekom godine.

Nerealizirani gubitci od tečajnih razlika nastali su uglavnom zbog umanjena prosječnog troška nabave držanja ESB-a u kineskim juanima renminbijima po tečaju na kraju 2018., što je posljedica deprecijacije te valute u odnosu na euro od kraja prošle godine.

25. Neto prihodi/rashodi od naknada i provizija

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Prihodi od naknada i provizija	524	452	72
Rashodi od naknada i provizija	(13)	(12)	(1)
Neto prihodi od naknada i provizija	511	440	71

Prihodi na toj poziciji u 2018. sastojali su se uglavnom od naknada za nadzor i administrativnih kazni koje su izrečene nadziranim subjektima zbog nepostupanja u skladu s uredbama EU-a o bonitetnim zahtjevima za banke i nadzornim odlukama ESB-a. Rashodi su se uglavnom sastojali od naknada za skrbništvo.

Prihodi i rashodi povezani s nadzornim zadaćama

ESB ubire godišnju naknadu od nadziranih subjekata kako bi pokrio svoje rashode proizišle iz obavljanja nadzornih zadaća. U travnju 2018. ESB je najavio da će godišnje naknade za nadzor u 2018. iznositi 475 mil. EUR. Taj se iznos temelji na procjeni godišnjih rashoda za nadzorne zadaće u iznosu od 502 mil. EUR u 2018. nakon usklađenja za (1) višak naknada za nadzor u iznosu od 28 mil. EUR naplaćenih u 2017. i (2) iznose vraćene pojedinačnim bankama za prethodna razdoblja.⁴⁵

Na osnovi stvarnog iznosa rashoda ESB-a koji proizlaze iz obavljanja zadaća nadzora banaka, prihodi od naknada za nadzor za 2018. iznosili su 518 mil. EUR. Manjak u iznosu od 15 mil. EUR koji proizlazi iz razlike između procijenjenih rashoda (502 mil. EUR) i stvarnih rashoda (518 mil. EUR) za 2018. prikazan je pod stavkom „Obračunani rashodi i odgođeni prihodi” (vidi bilješku 6.4. „Obračunani rashodi i

⁴⁵ Na temelju članka 5. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1163/2014 ESB-a od 22. listopada 2014. o naknadama za nadzor (ESB/2014/41) (SL L 311, 31.10.2014., str. 23.).

odgođeni prihodi”). Taj će se iznos uračunati pri izračunu ukupnog iznosa koji će se naplatiti u 2019.

Osim toga, ESB može izreći administrativne kazne nadziranim subjektima zbog nepostupanja u skladu s uredbama EU-a o bonitetnim zahtjevima za banke i nadzornim odlukama ESB-a. Prihodi te vrste ne uzimaju se u obzir pri izračunu godišnjih naknada za nadzor. Oni se evidentiraju kao prihodi u računu dobiti i gubitka ESB-a te se raspodjeljuju nacionalnim središnjim bankama europodručja u sklopu ESB-ove raspodjele dobiti. Prihodi od kazni izrečenih nadziranim subjektima u 2018. iznosili su 6 mil. EUR.

Stoga su prihodi ESB-a povezani s nadzornim zadaćama u 2018. bili sljedeći:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Naknade za nadzor	518	437	81
<i>Od toga:</i>			
<i>Naknade povezane sa značajnim subjektima ili značajnim grupama</i>	473	397	76
<i>Naknade povezane s manje značajnim subjektima ili manje značajnim grupama</i>	45	39	5
Izrečene administrativne kazne	6	15	(9)
Ukupni prihodi povezani sa zadaćama nadzora banaka	524	452	72

Rashodi povezani s nadzorom banaka proizlaze iz izravnog nadzora značajnih subjekata, nadgledanja nadzora manje značajnih subjekata te provođenja horizontalnih zadaća i specijaliziranih usluga. Obuhvaćaju i rashode koji se odnose na područja za potporu, uključujući upravljanje poslovnim prostorom, upravljanje ljudskim potencijalima, opće poslove, proračun i kontroling, računovodstvo, pravne poslove, odnose s javnošću i prevođenje, unutarnju reviziju, statistiku i informacijsku tehnologiju, koji su potrebni za obavljanje nadzornih dužnosti ESB-a.

Naplata iznosa od 11 mil. EUR za administrativne kazne koje je ESB izrekao jednom nadziranom subjektu u 2017. smatrala se neizvjesnom, pa su na kraju godine priznate rezervacije u cjelokupnom iznosu tog potraživanja (vidi bilješku 31. „Ostali troškovi”). Taj trošak nije uzet u obzir pri izračunu godišnjih naknada za nadzor, nego je evidentiran u računu dobiti i gubitka ESB-a te je smanjio neto rezultat. Sve administrativne kazne izrečene nadziranim subjektima u 2018. naplaćene su tijekom godine ili se očekuje da će biti naplaćene.

Ukupni stvarni rashodi za 2018. povezani s nadzornim zadaćama ESB-a raščlanjeni su na sljedeći način:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Plaće i ostala primanja	246	215	31
Najamnina i održavanje zgrada	59	53	6
Ostali operativni izdatci	213	169	44
Rashodi povezani sa zadaćama nadzora banaka na kojima se temelje naknade za nadzor	518	437	81
Rezervacije za administrativne kazne čije je plaćanje neizvjesno	–	11	(11)
Ukupni rashodi povezani sa zadaćama nadzora banaka	518	448	70

Zbog većeg prosječnog broja zaposlenika koji rade u nadzoru banaka ESB-a došlo je do povećanja plaća i naknada. Do povećanja ostalih operativnih izdataka uglavnom je došlo zbog potpore vanjskih savjetnika u provedbi sveobuhvatnih procjena i njihova doprinosa EBA-inu testiranju otpornosti na stres. Tom su povećanju pridonijeli i rashodi povezani s informacijskom tehnologijom jer se povećao broj IT sustava kao i njihova složenost.

26. Prihodi od dionica i sudjelujućih udjela

Na ovoj su poziciji prikazane primljene dividende za dionice BIS-a koje ESB drži (vidi bilješku 6.2. „Ostala financijska imovina”).

27. Ostali prihodi

Ostali razni prihodi ostvareni tijekom 2018. uglavnom su proizašli iz obračunanih doprinosa nacionalnih središnjih banaka europodručja troškovima ESB-a u vezi sa zajedničkim projektima unutar Eurosustava.

28. Troškovi za zaposlenike

U 2018. su troškovi za zaposlenike bili sljedeći:

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR	Promjena mil. EUR
Plaće i dodatci na plaće ⁴⁶	398	350	47
Osiguranje zaposlenih	19	15	4
Primanja nakon prestanka zaposlenja, ostala dugoročna primanja i otpremnine	98	169	(71)
Ostali troškovi za zaposlenike	1	1	(0)
Ukupno	515	535	(20)

⁴⁶ Plaće i dodatci na plaće u suštini su oblikovani prema shemi naknada Europske unije te su usporedivi s njom.

Prosječan broj zaposlenika, izražen u ekvivalentima punog radnog vremena⁴⁷, iznosio je 3546 (2017.: 3254), uključujući njih 337 na rukovodećim položajima (2017.: 330).

Troškovi za zaposlenike smanjili su se u 2018. zbog manjih troškova povezanih s primanjima nakon prestanka zaposlenja, ostalim dugoročnim primanjima i otpremninama koji proizlaze iz (1) jednokratnog troška u 2017. povezanog s uvođenjem privremenog programa CTS i (2) upotrebe više diskontne stope u izračunu troška tekućeg rada za 2018. (vidi bilješku 12.3. „Razno”). Stoga je došlo do smanjenja koje je djelomično neutralizirano utjecajem većeg prosječnog broja zaposlenika ESB-a u 2018.

Naknade za članove Izvršnog odbora i članove Nadzornog odbora

Članovi Izvršnog odbora i članovi Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a primaju osnovnu plaću te dodatke za stanovanje i reprezentaciju. Predsjedniku se, umjesto dodatka za stanovanje, osigurava službena rezidencija u vlasništvu ESB-a. U skladu s Uvjetima zapošljavanja osoblja Europske središnje banke, članovi tih dvaju odbora mogu imati pravo na dodatak za uzdržavane članove kućanstva, djecu i obrazovanje, ovisno o osobnim prilikama. Plaće podliježu oporezivanju u korist Europske unije te odbitcima za uplatu doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje te osiguranje od posljedica nesretnog slučaja. Dodatci na plaće neoporezivi su i ne ulaze u izračun mirovina.

U 2018. godini članovima Izvršnog odbora i članovima Nadzornog odbora koji su zaposlenici ESB-a (dakle, ne uključujući predstavnike nacionalnih nadzornih tijela) isplaćene su sljedeće osnovne plaće:⁴⁸

⁴⁷ Ekvivalent punog radnog vremena jedinica je koja se dobiva usporedbom broja odrađenih sati zaposlenika s brojem radnih sati zaposlenika koji radi puno radno vrijeme. Tim su podatkom obuhvaćeni zaposlenici s ugovorima na neodređeno i određeno vrijeme te s ugovorima za kraća razdoblja te sudionici ESB-ova programa za diplomante. Uključeni su i zaposlenici na rodiljnom dopustu ili dugotrajnom bolovanju, ali nisu uključeni zaposlenici na neplaćenom dopustu.

⁴⁸ Iskazani su bruto iznosi, odnosno iznosi prije svih poreznih odbitaka u korist Europske unije.

	2018. EUR	2017. EUR
Mario Draghi (predsjednik)	401.400	396.900
Vitor Constâncio (potpredsjednik do svibnja 2018.)	143.360	340.200
Luis de Guindos Jurado (potpredsjednik od lipnja 2018.)	200.704	–
Peter Praet (član odbora)	286.704	283.488
Benoît Cœuré (član odbora)	286.704	283.488
Yves Mersch (član odbora)	286.704	283.488
Sabine Lautenschläger (članica odbora)	286.704	283.488
Ukupno Izvršni odbor	1.892.280	1.871.052
Ukupno Nadzorni odbor (članovi koji su zaposlenici ESB-a)⁴⁹	793.064	793.817
<i>Od toga:</i>		
<i>Danièle Nouy (predsjednica Nadzornog odbora)</i>	<i>286.704</i>	<i>283.488</i>
Ukupno	2.685.344	2.664.869

Ukupni dodatci na plaću koji se isplaćuju članovima obaju odbora i doprinosi ESB-a koji se u njihovo ime uplaćuju za zdravstveno osiguranje i osiguranje od posljedica nesretnog slučaja iznosili su 835.371 EUR (2017.: 852.998 EUR).

Isplate za mirovine s dodatcima nakon prestanka zaposlenja te doprinosi za zdravstveno osiguranje i osiguranje od posljedica nesretnog slučaja za bivše članove odbora ili njihove uzdržavane osobe iznosili su 3.216.410 EUR (2017.: 857.476 EUR).⁵⁰ Taj iznos u 2018. uključuje paušalni iznos mirovine koja je bivšem članu odbora isplaćena jednokratno prilikom umirovljenja umjesto budućih isplata.

29. Administrativni troškovi

Ta stavka iznosi 525 mil. EUR (2017.: 463 mil. EUR) i pokriva sve ostale tekuće rashode povezane sa savjetničkim uslugama, informacijskom tehnologijom, najmom i održavanjem poslovnih prostora, robom i opremom koja nije kapitalna oprema te ostalim uslugama i isporučenom robom, uključujući rashode za zaposlenike povezane s troškovima njihove izobrazbe, zapošljavanja, premještaja i smještaja.

Do povećanja u 2018. došlo je uglavnom zbog potpore vanjskih savjetnika i informacijske tehnologije.

30. Usluge proizvodnje novčanica

Ti troškovi nastaju ponajprije zbog prekograničnog prijevoza euronovčanica između tiskara i nacionalnih središnjih banaka radi dostave novih novčanica kao i između nacionalnih središnjih banaka radi nadoknade manjkova kod jednih viškom zaliha kod drugih. Te troškove snosi centralno ESB.

⁴⁹ U ovom ukupnom iznosu nije plaća potpredsjednice Nadzornog odbora Sabine Lautenschläger, koja je iskazana s plaćama drugih članova Izvršnog odbora.

⁵⁰ Za neto iznos kojim se tereti račun dobiti i gubitka u vezi s mirovinskim primanjima trenutačnih članova Izvršnog odbora ESB-a i članova Nadzornog odbora vidi bilješku broj 12.3. „Razno”.

31. Ostali troškovi

Pod tom su stavkom u 2017. bile rezervacije za administrativne kazne koje je ESB izrekao jednom nadziranom subjektu, a čija je naplata procijenjena neizvjesnom. U 2018. nije bilo troškova pod tom stavkom.

Događaji nakon datuma bilance

32. Petogodišnja prilagodba ključa za upis kapitala ESB-a

U skladu s člankom 29. Statuta ESSB-a, ponderi dodijeljeni nacionalnim središnjim bankama u ključu za upis kapitala ESB-a prilagođavaju se svakih pet godina.⁵¹ Četvrto takvo usklađenje od osnutka ESB-a provedeno je 1. siječnja 2019. kako slijedi:

⁵¹ Ti se ponderi prilagođavaju i kada se promijeni broj nacionalnih središnjih banaka koje pridonose kapitalu ESB-a, odnosno broj nacionalnih središnjih banaka država članica EU-a.

	Ključ za upis kapitala od 1. siječnja 2019. %	Ključ za upis kapitala na dan 31. prosinca 2018. %
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	2,5280	2,4778
Deutsche Bundesbank	18,3670	17,9973
Eesti Pank	0,1968	0,1928
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	1,1754	1,1607
Bank of Greece	1,7292	2,0332
Banco de España	8,3391	8,8409
Banque de France	14,2061	14,1792
Banca d'Italia	11,8023	12,3108
Central Bank of Cyprus	0,1503	0,1513
Latvijas Banka	0,2731	0,2821
Lietuvos bankas	0,4059	0,4132
Banque centrale du Luxembourg	0,2270	0,2030
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	0,0732	0,0648
De Nederlandsche Bank	4,0677	4,0035
Österreichische Nationalbank	2,0325	1,9631
Banco de Portugal	1,6367	1,7434
Banka Slovenije	0,3361	0,3455
Národná banka Slovenska	0,8004	0,7725
Suomen Pankki – Finlands Bank.	1,2708	1,2564
Ukupno za nacionalne središnje banke europodručja	69,6176	70,3915
Българска народна банка (Bugarska narodna banka)	0,8511	0,8590
Česká národní banka	1,6172	1,6075
Danmarks Nationalbank	1,4986	1,4873
Hrvatska narodna banka	0,5673	0,6023
Magyar Nemzeti Bank	1,3348	1,3798
Narodowy Bank Polski	5,2068	5,1230
Banca Națională a României	2,4470	2,6024
Sveriges Riksbank	2,5222	2,2729
Bank of England	14,3374	13,6743
Ukupno za nacionalne središnje banke izvan europodručja	30,3824	29,6085
Ukupno	100,0000	100,0000

Utjecaj na uplaćeni kapital ESB-a

Zbog općeg smanjenja pondera nacionalnih središnjih banaka europodručja od 0,7739 postotnih bodova (u potpunosti uplaćeni upisani kapital) u upisanom kapitalu ESB-a i jednakog povećanja pondera nacionalnih središnjih banaka izvan europodručja (koje su uplatile samo 3,75 % svojeg upisanog kapitala), uplaćeni kapital ESB-a smanjio se 1. siječnja 2019. za ukupno 81 mil. EUR.

Utjecaj na potraživanja nacionalnih središnjih banaka koja odgovaraju deviznim pričuvama prenesenim na ESB

U skladu s člankom 30. stavkom 2. Statuta ESSB-a, doprinosi nacionalnih središnjih banaka prijenosu deviznih pričuva na ESB utvrđuju se razmjerno njihovu udjelu u upisanom kapitalu ESB-a. S obzirom na smanjenje pondera nacionalnih središnjih banaka europodručja (koje su prenijele devizne pričuve na ESB) u upisanom kapitalu ESB-a, prilagođeno je i potraživanje koje odgovara prijenosu. Stoga je 1. siječnja 2019. došlo do smanjenja od 448 mil. EUR jer je taj iznos vraćen nacionalnim središnjim bankama europodručja.

33. Dodatna promjena ključa za upis kapitala ESB-a

Zbog očekivanog⁵² izlaska Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije u 2019. i posljedičnog izlaska središnje banke Bank of England iz ESSB-a, očekuje se da će se ponderi preostalih nacionalnih središnjih banaka u ključu za upis kapitala ESB-a ponovno promijeniti u 2019.

⁵² Na temelju očekivanja na dan kada je Izvršni odbor dopustio podnošenje godišnjih financijskih izvještaja ESB-a za 2018. Upravnom vijeću na odobrenje.

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

To the President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

Report on the Audit of the financial statements

Opinion

We have audited the financial statements of the European Central Bank (the Entity), which comprise the balance sheet as at 31 December 2018, the profit and loss account and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the financial position of the Entity as at 31 December 2018, and of the results of its financial operations for the year then ended in accordance the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Entity in accordance with the German ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements, which are consistent with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Other Information

The Executive Board is responsible for the other information. The other information comprises the information included in the ECB's annual report and the management report, but does not include the financial statements of the ECB and our auditor's report thereon.

Our opinion on the financial statements does not cover the other information and we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the financial statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or our knowledge obtained in the audit or otherwise appears to be materially misstated.

Responsibilities of the European Central Bank's Executive Board and those charged with Governance for the Financial Statements

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended, and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Executive Board is responsible for assessing the European Central Bank's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Entity's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the planning and performance of the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.

- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the entity's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We are required to communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

Frankfurt am Main, 13 February 2019

Baker Tilly GmbH & Co. KG
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
(Düsseldorf)

Ralph Hüsemann
Wirtschaftsprüfer

Dr. Stefan Wolfgang Fischer
Wirtschaftsprüfer

Ovu stranicu osigurao je ESB kao informativni prijevod izvješća vanjskog revizora ESB-a. U slučaju nepodudarnosti mjerodavna je verzija na engleskom jeziku koju je potpisalo revizorsko društvo Baker Tilly.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

predsjednik i Upravno vijeće
Europske središnje banke
Frankfurt na Majni

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja Europske središnje banke (subjekt), koji obuhvaćaju bilancu na dan 31. prosinca 2018., račun dobiti i gubitka te sažetak značajnih računovodstvenih politika i druge bilješke s objašnjenjima.

Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijsko stanje subjekta na dan 31. prosinca 2018. te rezultate njegova financijskog poslovanja za godinu koja je tada završila u skladu s načelima koja je utvrdilo Upravno vijeće i koja su sadržana u Odluci (EU) 2016/2247 ESB-a od 3. studenoga 2016. o godišnjim financijskim izvještajima Europske središnje banke (ESB/2016/35) sa svim izmjenama.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima podrobnije su opisane u našem izvješću, u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju financijskih izvještaja. Neovisni smo o subjektu u skladu s njemačkim etičkim zahtjevima koji se odnose na našu reviziju financijskih izvještaja, a koji su usklađeni s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe, i ispunili smo svoje ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te mogu služiti kao osnova za naše mišljenje.

Ostale informacije

Izvršni odbor odgovoran je za ostale informacije. Ostale informacije sadržavaju informacije uključene u ESB-ovo godišnje izvješće i izvješće o poslovanju, ali ne uključuju ESB-ove financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

Naša je odgovornost pročitati ostale informacije u sklopu revizije financijskih izvještaja i pritom razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drukčije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Odgovornost Izvršnog odbora Europske središnje banke i onih koji su zaduženi za upravljanje za financijske izvještaje

Izvršni odbor odgovoran je za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja u skladu s načelima koja je utvrdilo Upravno vijeće i koja su sadržana u Odluci (EU) 2016/2247 ESB-a od 3. studenoga 2016. o godišnjim financijskim izvještajima Europske središnje banke (ESB/2016/35) sa svim izmjenama te za one interne kontrole za koje Izvršni odbor odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja Izvršni odbor odgovoran je za procjenjivanje sposobnosti Europske središnje banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem te za objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvještavanja koji je subjekt ustanovio.

Revizorove odgovornosti za reviziju financijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje viša je razina uvjerenja, ali nije garancija da će se revizijom obavljenom u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, tijekom planiranja i provedbe revizije stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam. Osim toga:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni te mogu služiti kao osnova za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare veći je od rizika nastalog uslijed pogreške jer prijevarama može uključivati tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola subjekta.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika te razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava rukovodstva.
- Zaključujemo o primjerenosti računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo i, na osnovi pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu pobuditi značajnu sumnju u sposobnost subjekta da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, dužni smo u svojem izvješću neovisnog revizora skrenuti pozornost na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, modificirati svoje mišljenje. Naši se zaključci temelje na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izvješća neovisnog revizora.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući objave, kao i to odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Dužni smo komunicirati s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, među ostalim pitanjima, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije te važnim revizijskim nalazima, uključujući one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom revizije.

Frankfurt na Majni, 13. veljače 2019.

Baker Tilly GmbH & Co. KG
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
(Düsseldorf)

Ralph Hüsemann
Wirtschaftsprüfer

Dr. Stefan Wolfgang Fischer
Wirtschaftsprüfer

Bilješka o raspodjeli dobiti i gubitka

Ova bilješka nije dio financijskih izvještaja ESB-a za 2018. godinu.

Na temelju članka 33. Statuta ESSB-a, neto dobit ESB-a prenosi se sljedećim redoslijedom:

- (a) iznos koji odredi Upravno vijeće, a koji ne smije prelaziti 20 % neto dobiti, prenosi se u fond opće pričuve, najviše do iznosa jednakog 100 % kapitala
- (b) preostala neto dobit raspodjeljuje se imateljima udjela ESB-a razmjerno njihovim uplaćenim udjelima.⁵³

U slučaju da ESB zabilježi gubitak, manjak se može nadoknaditi iz fonda opće pričuve ESB-a i, ako je potrebno, nakon odluke Upravnog vijeća, iz monetarnog prihoda za tu financijsku godinu, razmjerno visini i najviše do iznosa raspodijeljenih nacionalnim središnjim bankama u skladu s člankom 32. stavkom 5. Statuta ESSB-a.⁵⁴

Neto dobit ESB-a za 2018. iznosila je 1.575 mil. EUR. Na temelju odluke Upravnog vijeća 31. siječnja 2019. nacionalnim središnjim bankama europodručja privremeno je raspodijeljena dobit u iznosu od 1.191 mil. EUR. Nadalje, Upravno vijeće odlučilo je preostalu dobit u iznosu od 384 mil. EUR raspodijeliti nacionalnim središnjim bankama europodručja.

	2018. mil. EUR	2017. mil. EUR
Dobit financijske godine	1.575	1.275
Privremena raspodjela dobiti	(1.191)	(988)
Dobit nakon privremene raspodjele dobiti	384	287
Raspodijeljena preostala dobit	(384)	(287)
Ukupno	0	0

⁵³ Nacionalne središnje banke izvan europodručja nemaju pravo na udio u raspoloživoj dobiti ESB-a niti su obvezne podmirivati gubitak ESB-a.

⁵⁴ Prema članku 32. stavku 5. Statuta ESSB-a, ukupan iznos monetarnog prihoda nacionalnih središnjih banaka raspodjeljuje se nacionalnim središnjim bankama, razmjerno visini njihovih uplaćenih udjela u kapitalu ESB-a.

© **Europska središnja banka, 2019.**

Poštanska adresa 60640 Frankfurt na Majni, Njemačka
Telefon +49 69 1344 0
Mrežne stranice www.ecb.europa.eu

Sva prava pridržana. Dopušta se reprodukcija u obrazovne i nekomercijalne svrhe uz navođenje izvora.

Objašnjenje terminologije i pokrata možete pronaći u [Pojmovniku SSM-a](#) (samo na engleskom jeziku).

PDF ISBN 978-92-899-3705-4, ISSN 2443-4949, DOI:10.2866/609587, QB-BS-19-001-HR-N